EUROPOS KOMISIJA
GENERALINIS DIREKTORATAS
MOKESČIAI IR MUITŲ SĄJUNGA
Muitų politika, teisės aktai, muitų tarifai
Muitų teisės aktai

Briuselis,
Taxud/A2/

TAXUD /
Originalo kalba – EN

MAŽOS VERTĖS SIUNTŲ IMPORTAS IR EKSPORTAS. DOKUMENTŲ RINKINYS DĖL E. PREKYBAI TAIKOMO PVM

„Gairės valstybėms narėms ir verslininkams“

1 persvarstymas

GALUTINIS

Atsakomybės ribojimo pareiškimas. *Atkreiptinas dėmesys į tai, kad šis dokumentas nėra privalomas teisinis dokumentas. Jis yra aiškinamojo pobūdžio. Muitinės teisės aktų nuostatos yra viršesnės už šio dokumento turinį ir jomis būtina visada vadovautis. Autentiški ES teisės aktų tekstai skelbiami Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje. Galima naudotis ne tik šiuo vadovu, bet ir nacionaliniais nurodymais arba aiškinamosiomis pastabomis.*

Turinys

Santrumpos 5
1. ĮVADAS 7
1.1. Dokumentų rinkinys dėl e. prekybai taikomo PVM 7
1.1.1. Priėmimo aplinkybės 7
1.1.2. Įtakos muitinei turinčios PVM taisyklės 7
1.2. Atitinkamos muitų teisės aktų nuostatos 9
1.3. Apibrėžtys ir pagrindinės muitinės sąvokos 10
1.3.1. Tikroji vertė 10
1.3.2. Viena siunta ir mažos vertės siunta (MVS) 11
1.3.3. Pašto siuntos 11
1.3.4. Skubi siunta 12
1.3.5. Pašto tranzitas 12
1.4. Dokumento tikslas ir taikymo sritis 13
2. MAŽOS VERTĖS SIUNTŲ IMPORTO FORMALUMAI 13
2.1. Įvairių su MVS išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaracija susijusių galimybių apžvalga 13
2.2. Muitinės deklaracija, kuriame pateikiamas H7 duomenų rinkinys (SMK DA 143a straipsnis) 13
2.2.1. Daug mažesnis duomenų rinkinys (DMDR) – SMK DA B priedo H7 skiltis 14
2.2.2. Kas gali būti deklarantas? 22
2.2.3. Kokias prekes galima deklaruoti MD, kurioje pateikiamas H7 duomenų rinkinys? 24
2.2.4. Kuriam PVM surinkimo mechanizmui? 30
2.2.5. Kurį procedūros kodą? 30
2.2.6. Pereinamojo laikotarpio priemonės 30
2.3. Muitinės deklaracija, kurioje pateikiamas išsamus duomenų rinkinys. H1 skiltis 31
2.4. Iš anksto pateiktos muitinės deklaracijos, kaip laikinojo saugojimo deklaracijos, naudojimas 31
2.5. Kita (supaprastinimai, bendros deklaracijos) 32
2.5.1. Supaprastinta deklaracija (SD) 32
2.5.2. Įtraukimas į deklaranto tvarkomus apskaitos registrus (ĮDTAR) 32
2.5.3. Centralizuotas muitinis įforminimas 33

2.5.4. Vienos muitinės deklaracijos pateikimas ir įvežimo bendroji deklaracija (ĮBD).....33
2.6. Pašto siuntų muitinis įforminimas 34
2.6.1. SMK DA 144 straipsnio aprašymas ir B priedo H6 skiltyje nurodytas mažesnis duomenų rinkinys 35
2.6.2. Paštui taikomas pereinamasis laikotarpis. Deklaravimo kitu veiksmu sąlygos ir terminas 36
2.6.3. Pašto siuntų muitinio įforminimo scenarijai nuo 2021 m. liepos 1 d. 37
3. PVM SURINKIMO MECHANIZMAI 40
3.1. SCHEMA IOSS 40
3.1.1. Pagrindinė koncepcija ir proceso aprašymas.....40
3.1.2. Subjektų atsakomybė pagal schemą IOSS.....42
3.1.3. IOSS PVM mokėtojo kodas.....43
3.1.4. 150 EUR riba.....44
3.1.5. Valiutos kursas 46
3.1.6. Siuntų sujungimas 47
3.1.7. IOSS prekių grąžinimas.....48
3.1.8. Mėnesinės deklaracijos.....49
3.2. SPECIALIOS PROCEDŪROS.....50
3.2.1. Pagrindinė koncepcija ir proceso aprašymas (nuo pradžios iki galo) 50
3.2.2. Subjektų prievolės pagal specialias procedūras.....52
3.2.3. Mėnesinio mokėjimo procesas 53
3.2.4. Prekių ir PVM grąžinimas 54
3.2.5. Informacijos teikimas į sistemą „Surveillance“ 54
3.3. STANDARTINIS PVM SURINKIMO MECHANIZMAS.....55
3.3.1. Pagrindinė koncepcija 55
3.3.2. Proceso aprašymas 55
4. MAŽOS VERTĖS SIUNTŲ EKSPORTO IR REEKSPORTO FORMALUMAI 57
4.1. Apžvalga 57
4.2. PAŠTO SIUNTOS 57
4. 57
4.2.1. Eksporto deklaravimo kitu veiksmu taikymo sritis 57
4.2.2. Pašto siuntų eksportavimo procesas 58
4.2.3. Pašto siuntų reeksportavimas.....59
4.3. SKUBIOS SIUNTOS 59

4.3.1. Eksporto deklaravimo kitu veiksmu taikymo sritis 59
4.3.2. Proceso aprašymas (SMK DA 141 straipsnio 4a dalis) 61
5. MUITINĖS DEKLARACIJOS PRIPAŽINIMAS NEGALIOJANČIA 63
5. 63
5.1. Bendroji informacija.....63
5.1. Teisės nuostatos.....64
5.2. Procesai ir formalumai 64
5.3. Pripažinti deklaraciją negaliojančia prašantis asmuo (įskaitant atstovų funkciją).....65
5.4. Pagrįstam prašymui pripažinti deklaraciją negaliojančia taikomi duomenų reikalavimai....67
1 priedas Mažos vertės siuntų išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaracijos nuo 2021 m. liepos 1 d. 68
2 priedas Į ES importuojamų MVS sujungimas 69

SANTRUMPOS

B2B	verslas verslui (angl. Business-to-business)
B2C	verslas vartotojui (angl. Business-to-consumer)
C2C	vartotojas vartotojui (angl. Consumer-to-consumer)
MD	muitinės deklaracija
MSS	Muitinės sprendimų sistema
KN	Kombinuotoji nomenklatūra
Komisija	Europos Komisija
AMR	Atleidimo nuo muitų reglamentas (Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1186/2009)
Audito rūmai	Europos Audito Rūmai
ĮDTAR	įtraukimas į deklaranto tvarkomus apskaitos registrus
EVV	ekonominės veiklos vykdytojas
ETSS	ekstrateritorinis skirstymo skyrius
ES	Europos Sąjunga
TPTC	tarptautinis pašto tvarkymo centras
IOSS	vieno langelio principu veikianti importo sistema
TV	tikroji vertė
MVS	mažos vertės siunta
MOSS	vieno langelio principu grindžiama minisistema
VN	valstybė narė
NIS	nacionalinė importo sistema
OSS	vieno langelio principu grindžiama sistema
DIA	draudimai ir apribojimai
PG	projekto grupė
SK	savikontrolė
SASP	bendrasis leidimas taikyti supaprastintas procedūras
SD	supaprastinta deklaracija
SP	specialios procedūros
DMDR	daug mažesnis duomenų rinkinys
SURV	sistema Surveillance
TNI	tradiciniai nuosavi ištekliai
LSD	laikinojo saugojimo deklaracija
LS	laikinasis saugojimas
SMK	Sąjungos muitinės kodeksas (Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013)
SMK DA	Sąjungos muitinės kodekso deleguotasis aktas (Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2015/2446)

SMK ĮA	Sąjungos muitinės kodekso įgyvendinimo aktas (Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 2015/2447)
SMK PLDA	Sąjungos muitinės kodekso pereinamojo laikotarpio deleguotasis aktas (Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2016/341)
PPS	Pasaulinė pašto sąjunga
PVM	pridėtinės vertės mokestis
PVM direktyva	Tarybos direktyva 2006/112/EB
PVM įgyvendinimo reglamentas	Tarybos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 282/2011

1. ĮVADAS

1.1. Dokumentų rinkinys dėl e. prekybai taikomo PVM

1.1.1. Priėmimo aplinkybės

E. prekyba keičia tarptautinės prekybos aplinką, įskaitant tarpvalstybinius prekių srautus. Viena vertus, ji palengvina sąlygas patekti į pasaulio rinkas, ypač labai mažoms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ), tačiau, kita vertus, viso pasaulio muitinėms sunku rasti pusiausvyrą tarp priežiūros ir lengvatų, atsižvelgiant į visą atitinkamą fiskalinę ir nefiskalinę riziką. Dėl nepakankamų išankstinių elektroninių duomenų apie pašto siuntas ir dažnai prastos duomenų kokybės bei tikslumo rizikos analizė, susijusi su klaidingai deklaruota kilme, klaidingu prekių aprašymu ir nurodyta per maža verte, yra neveiksminga ir neefektyvi.

Tam tikri tyrimai patvirtino, kad, pastarąjį dešimtmetį labai išaugus e. prekybai ir kartu taikant 10–22 EUR atleidimo nuo PVM mokėjimo ribą, valstybės narės prarado labai daug pajamų. Be to, ne ES tiekėjai naudojosi konkurenciniu pranašumu prieš ES įmones, kurios, parduodamos prekes bendrojoje rinkoje, šiuo atleidimu nuo PVM naudotis negali.

Siekdama išspręsti šią problemą, Taryba 2017 m. gruodžio 5 d. priėmė dokumentų rinkinį dėl e. prekybai taikomo PVM. Šiuo rinkiniu, be kita ko, panaikinamas mažos vertės siuntose, kurių vertė neviršija 10–22 EUR, esančioms prekėms taikytas atleidimas nuo importo PVM ir nustatomi B2C nuotolinės prekybos prekėmis iš trečiųjų šalių ar trečiųjų teritorijų, kurios parduodamos vartotojams Europos Sąjungoje, importo PVM rinkimo ir mokėjimo supaprastinimai (importo OSS (IOSS) ir specialios procedūros). Šios taisyklės bus taikomos nuo 2021 m. liepos 1 d.

1.1.2. Įtakos muitinei turinčios PVM taisyklės

a. Atleidimo nuo importuojamų mažos vertės prekių PVM panaikinimas ir specialios importo PVM rinkimo schemos

Nuo 2021 m. liepos 1 d. panaikinus 10–22 EUR ribą, iki kurios buvo taikytas atleidimas nuo importo PVM, visos į ES importuojamos prekės, neatsižvelgiant į jų vertę, bus apmokestinamos PVM.[1]

Be atleidimo nuo mažos vertės prekių importo PVM panaikinimo, teisės aktuose taip pat nustatyti du siuntų, kurių tikroji vertė neviršija 150 EUR, importo PVM rinkimo supaprastinimai:

(1) vieno langelio principu veikianti importo sistema (IOSS), nustatyta PVM direktyvos su pakeitimais, padarytais Tarybos direktyva (ES) 2017/2455, XII antraštinės dalies 6 skyriaus 4 skirsnyje; arba
(2) specialios procedūros, nustatytos PVM direktyvos su pakeitimais, padarytais Tarybos direktyva (ES) 2017/2455, XII antraštinės dalies 7 skyriuje.

Šie supaprastinimai negali būti taikomi akcizais apmokestinamoms prekėms.

Vieno langelio principu veikianti importo sistema (IOSS)

Pirmoji schema – tai vieno langelio principu veikianti importo sistema, kuria naudodamasis prekių tiekėjas visas PVM (deklaravimo ir mokėjimo) prievoles gali įvykdyti vienoje valstybėje narėje tiesiogiai arba per šiuo tikslu paskirtą tarpininką. Pardavimo metu prekių tiekėjui vartotojo sumokėtą PVM kas mėnesį, teikdamas vieną IOSS PVM deklaraciją, deklaruoja ir moka tiesiogiai prekių tiekėjas arba jo tarpininkas. Todėl prekių importas į ES atleidžiamas nuo PVM. Naudotis IOSS gali pardavėjai, vykdantys tiesioginę prekybą importuojamomis prekėmis, parduodamas jas ES vartotojams per savo svetainę arba prekyvietes / platformas, kurios sudaro sąlygas tiekti šias prekes.

Naudotis IOSS neprivaloma, bet fiskalinėmis ir su muitais susijusiomis paskatomis įmonės skatinamos ja naudotis.

Specialios procedūros

Antroji schema pirmiausia skirta IOSS nesinaudojantiems ekonominės veiklos vykdytojams, kurie atvyksta į muitinę ir deklaruoja mažos vertės prekes vartotojų interesais, pvz., pašto paslaugų teikėjams, skubių siuntų vežėjams ir atstovams muitinėje. Pagal šią schemą – vadinamąsias specialias procedūras –, siekiant išvengti sudėtingų grąžinimo procedūrų, mokėti PVM importuojant į paskirties valstybę narę reikia tik jei jis iš tikrųjų buvo surinktas iš importuotojo (t. y. prekių gavėjo). Šie veiklos vykdytojai moka per tam tikrą mėnesį iš atskirų gavėjų surinktas PVM sumas už visą importą. Šis bendras mokėjimas kompetentingai mokesčių institucijai / muitinei turi būti atliekamas iki importo muitų mokėjimui taikomo termino pagal SMK.

[1]Tarybos direktyvoje 2006/79/EB nustatytas C2C dovanų siuntų, kurių vertė neviršija 45 EUR, atleidimas nuo importo PVM toliau galioja. Tokios siuntos yra retos, jose yra tik asmeninėms arba su šeima susijusioms gavėjo reikmėms naudoti skirtos prekės ir jos yra siunčiamos be jokio atlygio arba mokėjimo.

b. Mėnesinis bendros importo vertės pagal IOSS PVM mokėtojo kodus sąrašas

Valstybės narės privalo sudaryti bendros į jų teritoriją importuotų prekių, dėl kurių importo metu buvo pateiktas galiojantis PVM mokėtojo kodas, vertės mėnesinius sąrašus pagal IOSS PVM mokėtojo kodus. Šiuo tikslu bus taikoma Komisijos sistema Surveillance. Todėl visus atitinkamus duomenis iš muitinės deklaracijų muitinė turi reguliariai siųsti į sistemą Surveillance, kad būtų galima rengti PVM teisės aktuose reikalaujamas mėnesines deklaracijas. Valstybių narių mokesčių institucijos su mėnesinėmis IOSS deklaracijomis galės susipažinti tiesiai sistemoje Surveillance.

Šią informaciją jos naudos patikrai: sistemoje nurodytą vertę sutikrins su IOSS PVM mokėtojo kodo turėtojo pateiktoje PVM deklaracijoje deklaruota verte.

1.2. Atitinkamos muitų teisės aktų nuostatos

Dokumentų rinkinyje dėl e. prekybai taikomo PVM nustatytas 10–22 EUR importo PVM ribos panaikinimas neabejotinai turi didžiausią su muitų formalumais susijusį poveikį tiek administracijai, tiek ekonominės veiklos vykdytojams. Dėl šios nuostatos visos į ES importuojamos komercinės prekės nuo 2021 m. liepos 1 d. apmokestinamos PVM, neatsižvelgiant į jų vertę.

Įgyvendinant dokumentų rinkinį dėl e. prekybai taikomo PVM prireikė pakeisti muitų teisės aktus. Kad būtų galima surinkti visų iš trečiųjų šalių į ES importuojamų prekių PVM, būtina pateikti išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaraciją net dėl tų siuntų, kurių tikroji vertė neviršija 150 EUR. Be to, siekiant nustatyti vienodas sąlygas visiems panašia verslo veikla užsiimantiems ekonominės veiklos vykdytojams, SMK sistema buvo iš dalies pakeista, kad visiems asmenims galiotų tos pačios teisės ir pareigos (t. y. SMK DA 143a straipsnis ir B priedo H7 skiltis).

Mažos vertės siuntų išleidimo į laisvą apyvartą deklaravimo galimybės nuo e. prekybai taikomų PVM taisyklių įsigaliojimo nurodytos 2 skyriaus 2.1 skirsnyje.

Dėl pareigos teikti mėnesinius bendros importo vertės sąrašus pagal IOSS PVM mokėtojo kodus, SMK ĮA buvo iš dalies pakeistas, siekiant užtikrinti teisinį pagrindą, kuriuo remiantis būtų galima registruoti atitinkamą PVM informaciją sistemoje *Surveillance* ir šia informacija keistis (SMK ĮA 55 straipsnis ir 21–01, 21–02 bei 21–03 priedai[2]).

Kitais SMK DA ir SMK ĮA pakeitimais siekta supaprastinti susijusius muitinės formalumus ir pritaikyti tam tikras nuostatas prie naujųjų PVM taisyklių. Jie susiję su:

[2] Projekto grupei baigiant rengti šį rekomendacinį dokumentą, SMK ĮA pakeitimas, kuriuo turėtų būti įtrauktas 21–03 priedas, dar nebuvo priimtas.

1) muitinės įstaiga, kurios kompetencijai priklauso MVS išleidimas į laisvą apyvartą, kai nesinaudojama IOSS, – SMK ĮA 221 straipsnio 4 dalis;
2) pereinamojo laikotarpio priemonėmis, taikomomis naudojimuisi MVS muitinės deklaracija, jei nacionalinės IT sistemos nesunaujovinamos iki 2021 m. liepos 1 d., – SMK DA 143a straipsnio 3 dalis;
3) pereinamojo laikotarpio priemonėmis, taikomomis pašto paslaugų teikėjams, jei nėra išankstinių elektroninių duomenų, – SMK DA 138 straipsnio f punktas ir 141 straipsnio 3 dalis – ir nesinaudojama IOSS arba specialių procedūrų schemomis.

1.3. Apibrėžtys ir pagrindinės muitinės sąvokos

1.3.1. Tikroji vertė

Naujosiomis e. prekybai taikomomis PVM taisyklėmis nustatytos specialios siuntose, kurių vertė neviršija 150 EUR, esančių prekių importo PVM apskaičiavimo schemos. Taikyta koncepcija grindžiama nedidelės vertės siuntų atleidimo nuo muitų riba pagal Atleidimo nuo muitų reglamentą (Reglamentą (EB) Nr. 1186/2009, toliau – AMR). Be to, nuo 2021 m. liepos mėn. valstybės narės į deklaracijų apdorojimo sistemą (nacionalines importo sistemas) turės integruoti patikrinimo mechanizmą, kuriuo naudojantis bus galima tikrinti, ar tam tikrų mažos vertės siuntų išleidimo į laisvą apyvartą deklaracija (SMK DA B priede nurodytu H7 duomenų rinkiniu) naudojamasi teisėtai.

Atsižvelgiant į visus pirmiau nurodytu aspektus, muitų teisės aktuose nustatyta teisiškai privaloma šios sąvokos apibrėžtis, kuria užtikrinamas darnus įgyvendinimas visoje ES ir kuri yra grindžiama požiūriu, taikytu atleidimo nuo muitų ribai. Ši apibrėžtis taikoma įgyvendinant 150 EUR ribą tiek muitų, tiek PVM tikslais, neatsižvelgiant į taikomą PVM schemą.

SMK DA 1 straipsnio 48 punkte nurodyta: tikroji vertė:

a) komercinių prekių: pačių prekių kaina jų pardavimo eksportui į Sąjungos muitų teritoriją metu, į kurią neįskaitomos transporto ir draudimo išlaidos, išskyrus atvejus, kai jos įtrauktos į kainą ir atskirai nenurodytos sąskaitoje faktūroje, ir jokie kiti mokesčiai ir privalomieji mokėjimai, kurių sumą muitinė gali įvertinti pagal atitinkamą (-us) dokumentą (-us);

b) nekomercinio pobūdžio prekių: kaina, kuri būtų sumokėta už pačias prekes, jei jos būtų parduotos eksportui į Sąjungos muitų teritoriją.

Tikrosios vertės apskaičiavimo pavyzdžių pateikta 2 skyriaus 2.2.1 skirsnyje aprašant D. E. 14 14 000 000.

Visas kitas susijusias išlaidas, išskyrus transporto ir draudimo išlaidas, kurios neatitinka pačių prekių vertės, taip pat būtina atimti iš tikrosios vertės, jei jos

sąskaitoje faktūroje nurodytos atskirai ir aiškiai (pvz., įrankių išlaidas, licencijų mokesčius, eksporto mokestį ir pan.).

Žodžių junginys „kiti mokesčiai ir privalomieji mokėjimai“ reiškia visus mokesčius arba privalomuosius mokėjimus, kurie imami remiantis prekių verte arba yra imami papildomai, be šioms prekėms taikomų mokesčių arba papildomų mokėjimų.

Nekomercinio pobūdžio prekių atžvilgiu ši apibrėžtis turėtų būti suprantama taip pat kaip komercinių prekių atžvilgiu, t. y. kaip pačių prekių vertė be jokių kitų SMK DA 1 straipsnio 48 punkto a papunktyje jau nurodytų išlaidų, mokesčių arba rinkliavų.

1.3.2. Viena siunta ir mažos vertės siunta (MVS)

Atsižvelgiant į AMR 23 straipsnio 1 dalį, kurioje apibrėžtos „nedidelės vertės siuntos“, mažos vertės siuntose yra prekės, kurių tikroji vertė importuojant neviršija 150 EUR.

Dėl termino „siunta“ pažymėtina, kad vienu metu to paties siuntėjo tam pačiam gavėjui siunčiamos prekės, kurioms taikoma ta pati vežimo sutartis (pvz., oro linijų bendrovės orlaivio važtaraštis, S10 brūkšninis kodas), laikomos viena siunta.

Todėl to paties siuntėjo tam pačiam gavėjui siunčiamos prekės, kurios buvo užsakytos ir siunčiamos atskirai, net jei jos pas paskirties vietos pašto paslaugų teikėją arba skubių siuntų vežėją atvyksta tą pačią dieną, bet atskiruose siuntiniuose, turėtų būti laikomos atskiromis siuntomis. Taip pat ir prekės, kurios įeina į tą patį to paties asmens pateiktą užsakymą, bet yra siunčiamos atskirai, turėtų būti laikomos atskiromis siuntomis.

Vis dėlto ši apibrėžtis taikytina nedarant poveikio nuostatoms, kuriomis reglamentuojamas muitinis tikrinimas (SMK 46 straipsnis). Muitinė gali atlikti bet kokį patikrinimą, kurį jos laiko būtinu siekiant užtikrinti atitiktį muitų taisyklėms ir galiausiai apsaugoti Sąjungos finansinius tradicinius nuosavus išteklius (TNI).

Pavyzdžių pateikta Aiškinamųjų pastabų 4 skyriuje atsakant į 22–27 klausimus.

1.3.3. Pašto siuntos

SMK DA 1 straipsnio 24 punkte nurodyta, kad pašto siuntoje yra prekės, atitinkančios šias sąlygas:

- jos nėra korespondencija[3];
- jos yra pašto siuntinyje arba pakuotėje ir

[3] Šiame rekomendaciniame dokumente su korespondencija susiję muitinės formalumai neaprašomi. Tačiau išsamus jų paaiškinimas pateiktas Rekomendaciniame dokumente dėl įvežimui ir importui į Europos Sąjungą taikomų muitinės formalumų E dalies 3 skirsnyje.

- jas pagal Pasaulinės pašto sąjungos (PPS) konvencijos nuostatas veža arba už jų vežimą atsako pašto paslaugų teikėjas.

Išsamumo dėlei pažymėtina, kad SMK DA 1 straipsnio 25 punkte pašto paslaugų teikėjas apibrėžiamas kaip valstybėje narėje įsisteigęs paslaugų teikėjas, jos paskirtas teikti PPS reglamentuojamas tarptautines paslaugas.

1.3.4. Skubi siunta

2020 m. iš dalies keičiant SMK DA, jo 1 straipsnio 46 punkte pateikta skubiose siuntose esančių prekių apibrėžtis: skubi siunta – atskiras objektas, kurį veža arba už kurio vežimą atsako skubių siuntų vežėjas.

Be to, SMK DA 1 straipsnio 47 punkte „skubių siuntų vežėjas“ apibrėžiamas kaip veiklos vykdytojas, teikiantis kompleksines paslaugas, kurias sudaro greitas ir (arba) per nustatytą laiką atliekamas siuntinių surinkimas, vežimas, muitinis įforminimas ir pristatymas, kai visą šių paslaugų teikimo laiką sekama, kurioje vietoje yra siunta, ir vykdoma jos priežiūra.

1.3.5. Pašto tranzitas

Pašto tranzitas apibrėžtas Tranzito vadovo (https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/transit_manual_lt.pdf) I dalies 4.2.6 skirsnyje Pašto siuntos.

i. Uždarasis tranzitas

Laikoma, kad važtos siunčiamos uždaruoju tranzitu, jei konteineriai siunčiami paskirtajam tranzito operatoriui, siekiant nukreipti juos paskirtajam gavimo operatoriui, tuo pačiu metu kaip paskirtojo tranzito operatoriaus konteineriai, bet atskiroje taroje. Paskirtieji išsiuntimo ir tranzito operatoriai paprastai vienas su kitu konsultuojasi dėl tranzito uždarose važtose tvarkos.

ii. Atvirasis tranzitas

Atvirasis tranzitas taikomas tuo atveju, kai dėl kiekio negalimos uždaros važtos. Į gavimo šalį siunčiamos siuntos (surišti laiškai, siuntiniai) įdedami į tarą (paprastai maišus), kuri siunčiama trečiosios šalies (tranzito) paskirtajam operatoriui.

Paskui tranzito paskirtasis operatorius atvirojo tranzito važtą įdeda į savo tarą kartu su savo siunčiamąja važta. Atvirasis tranzitas neturi būti taikomas siunčiant į gavimo šalis, kurių važtos svoris viršija tris kilogramus vienoje važtoje arba per dieną (jei per dieną atliekami keli išsiuntimai), ir taip pat maišams M[4].

[4]Maišas M – tai tiesioginis maišas su spausdintais leidiniais, siunčiamas tuo pačiu adresu tam pačiam gavėjui užsienyje. Jis laikytinas pašto siunta (o ne tara). Nuo 2019 m. maišams M taikomi išankstiniai elektroniniai duomenys.

Dėl atvirojo tranzito tvarkos, kaip ir dėl uždarojo tranzito, išsiuntimo ir tranzito operatoriai vienas su kitu konsultuojasi.

1.4. Dokumento tikslas ir taikymo sritis

Kadangi muitinės teisės aktai labai pakeitė mažos vertės siuntų importo ir eksporto muitinės formalumus, itin svarbu, kad visi susiję subjektai (pvz., muitinė ir mokesčių institucijos, elektroninės sąsajos, tiesioginiai internetinėmis parduotuvėmis besinaudojantys prekybininkai, pašto ir skubių siuntų vežėjai, muitinės tarpininkai, logistikos paslaugų teikėjai ir importuotojai) tinkamai ir vienodai visoje ES taikytų atitinkamas taisykles.

Šis rekomendacinis dokumentas parengtas siekiant papildyti Aiškinamąsias pastabas dėl PVM, ypač jų 4 skyrių dėl importo schemos, todėl jame pateikiama paaiškinimų ir pavyzdžių, susijusių su muitinės formalumais, taikomais nuotolinei B2C prekybai iš trečiųjų šalių ar trečiųjų teritorijų importuojamomis mažos vertės siuntomis.

Programos Muitinė 202*0* projekto grupei su mažos vertės siuntomis susijusių importo ir eksporto formalumų klausimais, į kurią susibūrę visų pirmiau nurodytų suinteresuotųjų subjektų atstovai, buvo pavesta parengti šia tema aiškias gaires. Šio dokumento turinys atspindi Muitinės ekspertų grupės Bendrųjų muitinės teisės aktų skyriaus (CEG-GEN) patvirtintu jos darbo rezultatus.

2. MAŽOS VERTĖS SIUNTŲ IMPORTO FORMALUMAI

2.1. Įvairių su MVS išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaracija susijusių galimybių apžvalga

Apskritai muitinės deklaraciją renkasi ją teikiantis asmuo. Deklaracija priklauso nuo teisinių reikalavimų ir (arba) duomenų elementų, kurių reikia kiekvienam iš toliau aprašytų sprendimų, prieinamumo.

Įvairių galimų šiuo tikslu teikiamų muitinės deklaracijų apžvalga pateikta 1 priede.

2.2. Muitinės deklaracija, kuriame pateikiamas H7 duomenų rinkinys (SMK DA 143a straipsnis)

SMK DA 143a straipsnyje nurodytas vadinamasis daug mažesnis duomenų rinkinys apima duomenų reikalavimų rinkinį, kuriuo siekiama palengvinti su muitine susijusių dokumentų rinkinio dėl e. prekybai taikomo PVM aspektų įgyvendinimą.

2.2.1. Daug mažesnis duomenų rinkinys (DMDR) – SMK DA B priedo H7 skiltis

2.2.1.1. Taikymo sritis ir funkcija

Išsamus šios konkrečios muitinės deklaracijos turinys (duomenų rinkinys) apibrėžtas SMK DA B priedo H7 skiltyje[5].

Santrauka
Muitinės deklaracijas, kuriose pateikiamas H7 duomenų rinkinys, gali naudoti:

- bet kuris asmuo[6]
- prekėms, kurios siunčiamos iki 150 EUR tikrosios vertės B2C, B2B arba C2C siuntose, kurioms taikomas atleidimas nuo muitų pagal AMR 23 straipsnio 1 dalį, arba iki 45 EUR tikrosios vertės C2C siuntose, kurioms taikomas atleidimas nuo muitų pagal AMR 25 straipsnio 1 dalį,
- naudodamasis IOSS, specialiomis procedūromis arba standartiniu importo PVM rinkimo mechanizmu.

Išimtys / prekės, kurioms jos naudoti negalima: prekės, kurioms taikomi draudimai ir apribojimai (daugiau informacijos pateikta 2.2.3 skirsnyje).

Pagal SMK DA 134 straipsnio 1 dalį valstybės narės gali leisti naudoti muitinės deklaraciją, kurioje pateikiamas H7 duomenų rinkinys, prekiaujant su specialiosiomis fiskalinėmis teritorijomis.

Jei įvykdytos atitinkamos prekių išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaracijos naudojimo sąlygos, mažos vertės siuntų muitiniam įforminimui skirtą muitinės deklaraciją, kurioje pateikiamas tinkamas duomenų rinkinys (H7, I1, H1 arba, jei taikoma, H6 duomenų rinkinys) renkasi deklaraciją teikiantis asmuo.

2.2.1.2. Gairės dėl tam tikrų su H7 muitinės deklaracija susijusių duomenų elementų

(a) D. E. 11 10 000 000 Papildomų procedūrų kodai

Šio D. E. pastaboje nurodyta: Įrašomi atitinkami Sąjungos kodai arba atitinkamos valstybės narės nurodytas papildomos procedūros kodas.

Šiame duomenų elemente atitinkamai naudotini šie Sąjungos kodai:

(a) C07 – nedidelės vertės siuntos;

[5] Šiame dokumente nurodyta H7 skiltis apima duomenų elementus, numatytus persvarstytame B priede, kuris rengiant šį rekomendacinį dokumentą dar nebuvo priimtas.
[6] Vis dėlto pagal specialias procedūras muitinės deklaraciją, kurioje pateikiamas H7 duomenų rinkinys, gali naudoti tik prekes muitinei pateikiantis asmuo.

(b) C08 – vieno privataus asmens kitam privačiam asmeniui siunčiamos siuntos;
(c) F48 – importas pagal specialią nuotolinės prekybos prekėmis, importuojamomis iš trečiųjų šalių ir trečiųjų teritorijų, schemą, nustatytą Direktyvos 2006/112/EB XII antraštinės dalies 6 skyriaus 4 skirsnyje (IOSS atvejai); ir
(d) F49 – importas pagal specialią importo PVM deklaravimo ir mokėjimo tvarką, nustatytą Direktyvos 2006/112/EB XII antraštinės dalies 7 skyriuje (specialių procedūrų atvejai).

Kadangi kodas C08 skirtas C2C siuntoms, jo negalima naudoti su jokiais kitais iš pirmiau nurodytų F kodų (F48 ir F49). Jei duomenų elemente 13 16 000 000, nurodytas IOSS PVM mokėtojo kodas, galima naudoti tik papildomų procedūrų kodus C07 ir F48.

Pavyzdžiai

a) Siunta, dėl kurios naudojamasi IOSS ir kurios tikroji vertė yra 130 EUR
Duomenų elemente 11 10 000 000 nurodytini kodai C07 ir F48.
b) Siunta, dėl kurios nesinaudojama IOSS, bet kurią ketinama deklaruoti naudojantis specialiomis procedūromis
Duomenų elemente 11 10 000 000 naudotini kodai C07 ir F49.
c) Vieno privataus asmens kitam privačiam asmeniui siunčiama 30 EUR vertės siunta
Duomenų elemente 11 10 000 000 naudotinas kodas C08.
d) Vieno privataus asmens kitam privačiam asmeniui siunčiama siunta, kurios tikroji vertė yra 130 EUR
Duomenų elemente 11 10 000 000 naudotinas kodas C07.
e) Siunta, kurios tikroji vertė yra 130 EUR ir dėl kurios naudojamasi standartine importo PVM schema (ne IOSS), įskaitant B2B siuntimą Duomenų elemente 11 10 000 000 naudotinas kodas C07.
f) Vieno privataus asmens kitam privačiam asmeniui siunčiama iš viso 50 EUR vertės siunta, kurią sudaro du daiktai (1 daiktas – 20 EUR, 2 daiktas – 30 EUR).
g) Duomenų elemente 11 10 000 000 dėl 1 daikto (20 EUR) naudotinas kodas C07, o dėl 2 daikto (30 EUR) – C07.

(b) D. E. 12 01 000 000 Ankstesnis dokumentas

D. E. 12 01 000 000 naudojamas siekiant nustatyti įvairių muitinės formalumų tarpusavio sąsajas ir sudaryti sąlygas muitinei atsekti prekes. Pagal jį muitinė gali patikrinti, ar dėl prekių buvo sutvarkyti muitinės įvežimo ir importo formalumai. Jame reikia įrašyti nuorodą į ankstesnį dokumentą, pvz., laikinojo saugojimo deklaraciją arba įvežimo bendrąją deklaraciją, jei teikiama išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaracija. Deleguotojo akto B priedo 72 išnašoje[7] leidžiama šios nuorodos nepateikti, jei šią sąsają valstybės narės

[7]Valstybės narės gali atleisti nuo šios pareigos, jei, naudodamosi savo sistemomis, jos gali rasti šią informaciją automatiškai ir vienareikšmiškai kitoje deklaracijos vietoje.

deklaracijų apdorojimo sistemoje galima nustatyti remiantis kita muitinės deklaracijoje pateikta informacija (pvz., transporto dokumento numeriu).

Šiuo atveju ankstesnio dokumento identifikatoriaus gali būti nereikalaujama; vietoj jo galima naudoti transporto dokumento numerį, nurodytą duomenų elemente 12 05 000 000, pagal kurį galima nustatyti ankstesnius formalumus, daugiausia tose valstybėse narėse, kurios taiko įvežimo ir importo IT sistemą, ir tais atvejais, kai importo valstybėje narėje pateikiama įvežimo bendroji deklaracija.

(c) D. E. 12 03 000 000 Papildomi dokumentai

Šiame duomenų elemente pateikiamas su deklaracijoje nurodytomis prekėmis susijusių Sąjungos, tarptautinių arba nacionalinių dokumentų (pvz., sąskaitos faktūros), sertifikatų ir licencijų identifikaciniai arba registracijos numeriai.

(d) D. E. 12 05 000 000 Transporto dokumentas

Pateikiant šį duomenų elementą nurodoma transporto dokumento rūšis ir registracijos numeris. Dėl mažos vertės siuntų šiame duomenų elemente nurodžius transporto dokumentą, tam tikrais atvejais gali būti nereikalaujama nurodyti ankstesnio dokumento (žr. deleguotojo akto B priedo 72 išnašą, susijusią su D. E. 12 01 000 000).

Skubių siuntų vežėjai, nurodydami transporto dokumentą, paprastai pateikia orlaivio važtaraščio numerį. Tai unikalus konkrečios siuntos identifikatorius, kuriuo naudojantis galima atlikti paiešką bet kurioje sistemoje (nacionalinėje ir visos Europos), siekiant atsekti siuntos istoriją.

Pašto paslaugų teikėjai duomenų elemente 12 01 000 000 nurodo S10 brūkšninį kodą. Pagal šį numerį galima atsekti konkrečią pašto siuntą.

(e) D. E. 12 08 000 000 Unikalus prekių siuntos registracijos numeris (UCR)

Šis duomenų elementas susijęs su unikaliu komerciniu registracijos numeriu, kurį konkrečiam sandoriui / užsakymui yra suteikęs pardavėjas. Jis gali būti pateikiamas PMO (ISO 15459) kodų ar jiems lygiaverčiu pavidalu.
Taip muitinei suteikiama galimybė susipažinti su ją dominančiais pagrindiniais komerciniais duomenimis, o tai gali palengvinti ir paspartinti galimą kontrolės veiklą. Todėl rekomenduojama, jei įmanoma, šiuos duomenis pateikti. Šis D. E muitinės deklaraciją pateikiančiam asmeniui yra neprivalomas. Šio D. E. pastaboje nurodyta, kad šis įrašas gali būti naudojamas sandorio identifikatoriui nurodyti tuo atveju, kai prekės deklaruojamos išleidimui į laisvą apyvartą įforminti pagal specialią nuotolinės prekybos prekėmis, importuojamomis iš trečiųjų šalių ar trečiųjų teritorijų, schemą, nustatytą Direktyvos

2006/112/EB XII antraštinės dalies 6 skyriaus 4 skirsnyje. Šią informaciją, nors ir neprivaloma, galima pateikti neatsižvelgiant į naudojamą importo PVM surinkimo mechanizmą.

Svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad šis sandorio identifikatorius nėra identiškas transporto dokumento numeriui (pvz., skubių siuntų orlaivio važtaraščio numeriui arba pašto siuntų S10 brūkšniniam kodui), kurį vežėjas suteikia siuntai.

Sandorio identifikatorius taip pat nėra identiškas IOSS PVM mokėtojo kodui, bet yra susijęs su pardavimo sandoriu (pvz., užsakymo numeriu) ir paprastai jį komerciniais tikslais suteikia pardavėjas, todėl jis nustato jo struktūrą, nors ir turėtų laikytis reikiamo formato (*an…35*). Todėl galima naudoti atskirų skaičių intervalą, neatsižvelgiant į tai, kuri valstybė narė yra vartojimo ir (arba) importo valstybė narė.

Sugrupuotųjų užsakymų atveju sandorio identifikatoriumi, jei jis pateiktas, nurodomas atskiras su atitinkama deklaracijoje nurodyta preke susijęs užsakymas.

(f) D. E. 13 01 000 000 Eksportuotojas

Šio D. E. pastaboje reikalaujama įrašyti tikslų prekes siunčiančio asmens vardą, pavardę (pavadinimą) ir adresą, kuriuos vežimo sutartyje yra nurodęs transportą užsakantis asmuo.

Pavyzdžiai:

- vieno pardavėjo, kuris taip pat užsako transportą, siunčiama siunta su keliomis prekėmis – šiame D. E. ir deklaracijos bendrosios dalies lygmeniu (prekių siuntimo lygmeniu) reikia nurodyti šio asmens (t. y. pardavėjo) vardą, pavardę (pavadinimą) ir adresą;
- siunta su keliomis toje platformoje parduotomis prekėmis iš skirtingų pardavėjų; transportą organizuoja platforma – šiame D. E. ir deklaracijos bendrosios dalies lygmeniu (prekių siuntimo lygmeniu) reikia nurodyti transportą užsakančios platformos pavadinimą ir adresą;
- kelios toje pačioje platformoje parduotos prekės iš skirtingų pardavėjų; transportą organizuoja kiekvienas atskiras pardavėjas – prekės bus įvežamos kaip atskiros siuntos ir joms bus taikomos atskiros muitinės deklaracijos. Šiame D. E. dėl kiekvienos siuntos muitinės deklaracijos bendrosios dalies lygmeniu (prekių siuntimo lygmeniu) kaskart reikia nurodyti atitinkamo transportą užsakančio asmens (t. y. atitinkamo pardavėjo) vardą, pavardę (pavadinimą) ir adresą.

(g) D. E. 13 04 000 000 Importuotojas

Šio D. E. pastaboje reikalaujama įrašyti asmens, kuriam iš tikrųjų siunčiamos prekės, (t. y. įmonės arba privataus asmens, kuris yra galutinis gavėjas) vardą, pavardę (pavadinimą) ir adresą.

(h) D. E. 13 04 017 000 Importuotojo identifikacinis numeris

Šio D. E. pastaboje reikalaujama įrašyti asmens, kuriam iš tikrųjų siunčiamos prekės, identifikacinį numerį.

Įrašomas atitinkamo asmens EORI kodas, nurodytas SMK DA 1 straipsnio 18 punkte. Jei importuotojui EORI kodas nėra suteiktas, muitinės administracija gali suteikti jam laikiną (*ad hoc*) kodą atitinkamai deklaracijai užpildyti.

Jei importuotojas nėra registruotas EORI, nes jis nėra ekonominės veiklos vykdytojas arba jis nėra įsisteigęs Sąjungoje, įrašomas kodas, kurio reikalaujama pagal atitinkamos valstybės narės teisės aktus.

Ši pastaba aiškintina kartu su deleguotojo akto B priedo 8 pastaba: pateikiama tik jei turima.

Pavyzdžiai:

- valstybėje narėje A reikia pateikti H7 muitinės deklaraciją; importuotojas (t. y. gavėjas) yra privatus asmuo. Šios valstybės narės teisės aktuose nereikalaujama, kad privatūs asmenys užsiregistruotų EORI kodui gauti. Šiuo atveju D. E. 13 04 017 000 neužpildomas arba užpildomas pagal šios valstybės narės nacionalinės teisės aktus, jei deklaraciją pateikiantis asmuo pateikdamas deklaraciją šią informaciją turi;
- valstybėje narėje B reikia pateikti H7 muitinės deklaraciją; Importuotojas (t. y. gavėjas) yra privatus asmuo. Šios valstybės narės teisės aktuose reikalaujama, kad privatūs asmenys užsiregistruotų EORI kodui gauti. Šiuo atveju privataus asmens EORI kodas įrašomas D. E. 13 04 017 000, jei deklaraciją pateikiantis asmuo pateikdamas deklaraciją šį EORI kodą turi.

Tai, kas nurodyta pirmiau, taikoma neatsižvelgiant į importo PVM surinkti taikomą PVM surinkimo mechanizmą (IOSS, specialios procedūros ar standartinis PVM surinkimo mechanizmas).

Vis dėlto valstybės narės, kurios privatiems asmenims reikalauja naudoti identifikatorių pagal deleguotojo akto 6 straipsnio 1 dalies b punktą, ir toliau gali jo reikalauti. Valstybės narės, kuriose šios registracijos nereikalaujama, naujų prievolių H7 duomenų įgyvendinimo tikslais savo nacionalinėje importo sistemoje nustatyti neturėtų.

(i) D. E. 13 05 000 000 Deklarantas

Šis duomenų elementas išsamiai paaiškintas 2.2.2 skirsnyje.

(j) D. E. 13 16 000 000 Papildomų fiskalinių nuorodų identifikacinis numeris

Šio D. E. pastaboje reikalaujama, kad, kai prekės deklaruojamos išleidimui į laisvą apyvartą įforminti pagal specialią nuotolinės prekybos prekėmis, importuojamomis iš trečiųjų šalių ar trečiųjų teritorijų, schemą, nustatytą Direktyvos 2006/112/EB XII antraštinės dalies 6 skyriaus 4 skirsnyje, būtų nurodomas naudojimosi IOSS tikslais priskirtas specialusis IOSS PVM kodas.

Ši pastaba aiškintina kartu su deleguotojo akto B priedo 55 pastaba: ši informacija pateikiama tik jei prekės importuojamos pagal specialią schemą (IOSS atvejis).

IOSS PVM mokėtojo kodą muitinei reikia pateikti vėliausiai išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaracijoje. Pašto siuntų atveju, siekiant palengvinti duomenų tvarkymą, šį kodą galima įtraukti į ITMATT pranešimą.

Tai duomenų elementas, kuriame IOSS PVM mokėtojo kodas turi būti deklaruojamas kartu su funkcijos kodu FR5, kuriuo nurodomas pardavėjas (IOSS).

Dėl vienos siuntos galima nurodyti tik vieną IOSS PVM mokėtojo kodą; jis turi būti pateikiamas prekių siuntimo lygmeniu, t. y. jis susijęs su visa deklaracija. Todėl toje pačioje muitinės deklaracijoje negali būti nurodomos ir IOSS, ir ne IOSS prekės.

(k) D. E. 14 03 040 000 Mokesčio bazė

Šio D. E. nereikalaujama teikiant MD, kurioje pateikiamas H7 duomenų rinkinys. Taigi, muitinės deklaraciją pateikiančiam asmeniui mokesčio bazės deklaruoti / nurodyti nereikia.

Tačiau ši informacija turi būti perduodama į sistemą Surveillance per nacionalinę importo sistemą (NIS). Todėl kiekvienos valstybės narės NIS turi:

- apskaičiuoti D. E. 14 03 040 000 Mokesčio bazė pagal D. E. 14 14 000 000 ir 14 15 000 000 ir, jei taikoma,
- sąskaitos faktūros valiutą konvertuoti į nacionalinę valiutą (D. E. 14 14 000 000 + D. E. 14 15 000 000/vienetas) x 14 09 000 000.

(l) D. E. 14 14 000 000 Tikroji vertė

Šio D. E. pastaboje reikalaujama įrašyti tikrąją kiekvienos rūšies prekių vertę valiuta, kuria išrašyta sąskaita faktūra.

D. E. 14 14 000 000 muitinės deklaraciją pateikiančiam asmeniui privalomas.

D. E. 14 14 000 000 naudojamas tik pateikiant H7 muitinės deklaraciją. Jei pateikiama muitinės deklaracija, kurioje pateikiamas išsamus duomenų rinkinys (H1), arba supaprastinta deklaracija (I1), tikrąją prekių vertę reikia nurodyti duomenų elemente 14 08 000 000 Vieneto kaina / suma. Jei muitinės deklaracija, kurioje pateikiamas mažesnis duomenų rinkinys, pateikiama dėl pašto siuntose esančių prekių (H6), tikrajai prekių vertei nurodyti turi būti naudojamas D. E. 14 12 000 000 Pašto vertė.

Jei naudojamasi IOSS, PVM sumą sąskaitoje faktūroje rekomenduojama visada nurodyti atskirai, kad būtų galima nustatyti tikrąją vertę ir apskaičiuoti mokesčio bazę informacijos teikimo į sistemą Surveillance tikslais.

1 pavyzdys. Tikroji vertė 140 EUR (be PVM, kitų išlaidų nenurodyta)

Rūšies nr.	Produkto pavadinimas	Kaina	PVM	Bendra kaina
1	Žieminis paltas	140 EUR	28 EUR	168 EUR

2 pavyzdys. Tikroji vertė 140 EUR (be PVM, transporto išlaidos nurodytos atskirai)

Rūšies nr.	Produkto pavadinimas	Kaina	PVM	Bendra kaina
1	Žieminis paltas	140 EUR	28 EUR	168 EUR
2	Transporto mokestis	15 EUR	3 EUR	18 EUR

3 pavyzdys. Tikroji vertė 140 EUR (be PVM, transporto išlaidos nurodytos atskirai)

Rūšies nr.	Produkto pavadinimas	Kaina	PVM	Bendra kaina
1	Žieminis paltas	120 EUR	24 EUR	144 EUR
2	Marškinėliai	20 EUR	4 EUR	24 EUR
3	Transporto mokestis	15 EUR	3 EUR	18 EUR

4 pavyzdys. Tikroji vertė 160 EUR (be PVM, kitų išlaidų sąskaitoje faktūroje atskirai nenurodyta)

Rūšies nr.	Produkto pavadinimas	Kaina	PVM	Bendra kaina
1	Žieminis paltas	160 EUR	32 EUR	192 EUR

4 pavyzdyje tikroji vertė viršija 150 EUR, todėl šioms prekėms deklaruoti negalima naudoti deklaracijos, kurioje pateikiamas H7 duomenų rinkinys. Vietoj jos reikia naudoti standartinę muitinės deklaraciją (H1 arba H6, skirtą vien pašto paslaugų teikėjams) arba supaprastintą muitinės deklaraciją (I1).

(m)D. E. 14 15 000 000 Vežimo į paskirties vietą ir draudimo išlaidos

Šio D. E. pastaboje reikalaujama įrašyti vežimo iki galutinės paskirties vietos ir draudimo išlaidas valiuta, kuria išrašyta sąskaita faktūra.

D. E. 14 15 000 000 muitinės deklaraciją pateikiančiam asmeniui privalomas. Vis dėlto, kaip nurodyta SMK DA B priedo 1 skyriaus I antraštinės dalies 3 įvadinėje pastaboje, šie duomenys renkami tik esant tam tikroms aplinkybėms. Be to, šiuo atžvilgiu gali būti svarbi 6 įvadinė pastaba. Joje nurodyta, kad deklaranto teikiami duomenys turi būti grindžiami deklaracijos teikimo metu jam žinoma informacija. Tačiau tai taikoma nedarant poveikio SMK 15 straipsniui.

Pavyzdžiai:

- sąskaitoje faktūroje nurodyta prekių kaina, įskaitant transporto ir draudimo išlaidas – 120 EUR. Sąskaitoje faktūroje 20 EUR vežimo ir draudimo išlaidos nurodytos atskirai – *duomenų elemente 14 14 000 000 nurodytina tikroji vertė yra 100 EUR, duomenų elemente 14 15 000 000 nurodytinos vežimo į galutinę paskirties vietą ir draudimo išlaidos yra 20 EUR*;
- sąskaitoje faktūroje nurodyta bendra prekių kaina – 120 EUR. Vežimo arba draudimo išlaidos papildomuose dokumentuose nenurodytos – *duomenų elemente 14 14 000 000 nurodytina tikroji vertė yra 120 EUR. D. E. 14 15 000 000, atsižvelgiant į VN importo sistemą, neužpildomas arba jame įrašoma vertė „0“.*

(n) D. E. 18 02 000 000 Papildomi mato vienetai

Šio D. E. pastaboje reikalaujama prireikus įrašyti atitinkamų prekių kiekį, išreikštą Sąjungos teisės aktuose nustatytu ir TARIC paskelbtu mato vienetu.

Ši pastaba aiškintina kartu su deleguotojo akto B priedo 56 pastaba: Šią informaciją reikia pateikti tik jei deklaracija susijusi su Reglamento (EB) Nr. 1186/2009 27 straipsnyje ir (arba) Tarybos direktyvos 2006/79/EB 2 straipsnyje nurodytomis prekėmis.

Vadinasi, šis duomenų elementas privalomas tik C2C (privataus asmens privačiam asmeniui) siuntimo atveju, jei prekėms dėl jų pobūdžio taikomi kiekio apribojimai (tabako gaminiai, alkoholis ir alkoholiniai gėrimai, kvepalai ir tualetinis vanduo).

Pavyzdys

Kaip dovana siunčiama cigarų dėžutė.

Kiekis: dėžutėje įdėta 10 cigarų.

Papildomas matavimo vienetas – 0,01.

(o) D. E. 18 09 056 000 Suderintos sistemos subpozicijos kodas

Šio D. E. pastaboje reikalaujama įrašyti iš šešių skaitmenų sudarytą deklaruojamų prekių Suderintos sistemos nomenklatūros kodą.

2.2.2. Kas gali būti deklarantas?

Muitinės deklaraciją, kurioje pateikiamas H7 duomenų rinkinys, gali teikti bet kuris SMK 170 straipsnio sąlygas atitinkantis asmuo. Deklarantas gali būti importuotojas (t. y. gavėjas, kuris paprastai, bet nebūtinai, sutampa su pirkėju), veikiantis savo vardu ir interesais, arba atstovas (t. y. pašto paslaugų teikėjas, skubių siuntų vežėjas, atstovas muitinėje ar pan.) pagal bendrąsias SMK sąlygas. Atsižvelgiant į atstovavimo tipą, atstovas gali veikti atstovaujamo asmens vardu ir interesais (tiesioginis atstovavimas) arba savo vardu, bet atstovaujamo asmens interesais (netiesioginis atstovavimas).

Išleidimo į laisvą apyvartą muitinio įforminimo metu muitinė gali pareikalauti iš atstovo pateikti įrodymą, kad atstovaujamas asmuo jį yra įgaliojęs. Atstovai, kurie šio įrodymo nepateikia arba nenurodo, kad veikia kaip atstovai, laikomi veikiančiais savo vardu bei interesais ir privalo prisiimti visą atsakomybę už atitinkamą muitinės deklaraciją.

Siekiant paspartinti muitinio įforminimo procesą, šio įgaliojimo iš pirkėjo gali būti prašoma jau pirkimo metu, pvz., renkantis pristatymo galimybes. Taip pat rekomenduojama užtikrinti, kad įgaliojimas būtų taikomas visiems su prekių muitiniu įforminimu susijusiems formalumams, įskaitant galimus muitinės deklaracijos pakeitimus arba jos pripažinimą negaliojančia.

Pavyzdžiai

1) Importuotojas Estijoje iš internetinėje platformoje parduodančio pardavėjo užsisako sportinių batelių porą. Siunta atitinka visas SMK DA 143a straipsnio sąlygas (prekės patenka į AMR 23 straipsnio 1 dalies taikymo sritį, joms netaikomi draudimai ir apribojimai). Prekes veža pašto paslaugų teikėjas / skubių siuntų vežėjas, o joms atvykus į Estiją importuotojas nusprendžia pateikti muitinės deklaraciją savo vardu. Šiuo tikslu jis turi teisę naudoti MD, kurioje pateikiamas H7 duomenų rinkinys.

Ištrauka iš MD:

D. E. 13 04 000 000	Importuotojas	Asmuo (privatus arba juridinis)
D. E. 13 05 000 000	Deklarantas	Importuotojas
D. E. 13 06 000 000	Atstovas	–

2) Antruoju scenarijumi importuotojas paskiria pašto paslaugų teikėją / skubių siuntų vežėją / kitą atstovą muitinėje pateikti muitinės deklaraciją jo vardu ir interesais => pašto paslaugų

teikėjas / skubių siuntų vežėjas atstovauja tiesiogiai ir šiuo tikslu gali pasirinkti MD, kurioje pateikiamas H7 duomenų rinkinys.

Ištrauka iš MD:

D. E. 13 04 000 000	Importuotojas	Asmuo (privatus arba juridinis)
D. E. 13 05 000 000	Deklarantas	Importuotojas
D. E. 13 06 000 000	Atstovas	Pašto paslaugų teikėjas / skubių siuntų vežėjas / kitas atstovas muitinėje
D. E. 13 06 030 000	Atstovo statusas	Kodas „2“ (Kodekso 18 straipsnio 1 dalyje apibrėžtas tiesioginis atstovavimas)

3) Trečiuoju scenarijumi importuotojas paskiria, kad pašto paslaugų teikėjas / skubių siuntų vežėjas / kitas atstovas muitinėje veiktų kaip netiesioginis atstovas, todėl šis prekes įformina savo vardu, bet importuotojo interesais.

Ištrauka iš MD:

D. E. 13 04 000 000	Importuotojas	Asmuo (privatus arba juridinis)
D. E. 13 05 000 000	Deklarantas	Pašto paslaugų teikėjas / skubių siuntų vežėjas / kitas atstovas muitinėje
D. E. 13 06 000 000	Atstovas	Pašto paslaugų teikėjas / skubių siuntų vežėjas / kitas atstovas muitinėje
D. E. 13 06 030 000	Atstovo statusas	Kodas „3“ (Kodekso 18 straipsnio 1 dalyje apibrėžtas tiesioginis atstovavimas)

4) Ketvirtuoju scenarijumi pašto paslaugų teikėjas / skubių siuntų vežėjas / tarpininkas muitinėje nenurodo, kad veikia kaip atstovas, todėl laikoma, kad jis veikia savo vardu bei interesais, ir jam tenka visa atsakomybė kaip deklarantui.

Ištrauka iš MD:

D. E. 13 04 000 000	Importuotojas	Asmuo (privatus arba juridinis)
D. E. 13 05 000 000	Deklarantas	Pašto paslaugų teikėjas / skubių siuntų vežėjas / kitas atstovas muitinėje
D. E. 13 06 000 000	Atstovas	–

Kad būtų galima pateikti deklaraciją, ją pateikiantis asmuo turi turėti visus duomenis, kuriuos reikalaujama pateikti išleidžiant prekes į laisvą apyvartą. Deklaracija priimama tik jei joje pateikiami visi duomenys. Pateikdami deklaraciją kito asmens interesais, atstovai muitinėje

(įskaitant pašto paslaugų teikėjus, skubių siuntų vežėjus ar pan.) turi turėti įgaliojimą (SMK 19 straipsnis).
Ekonominės veiklos operatoriams, reguliariai veikiantiems kaip atstovai muitinėje, muitinė pagal SMK 19 straipsnio 3 dalį gali netaikyti reikalavimo kiekvieną kartą pateikti įrodymą, kad turi įgaliojimą. Tačiau net jei pareigos pateikti įrodymą nėra, atstovui vis tiek turi būti suteikti įgaliojimai veikti atitinkamo asmens vardu (t. y. asmens, kuris turi teisę įgalioti kitą asmenį veikti jo vardu, pavyzdžiui, importuotojui). Kitaip tariant, tas asmuo turi būti aiškiai sutikęs būti atstovaujamas arba turi daroma prielaida, kad jis sutiko su įgaliojimu po to, kai jam buvo suteikta galimybė pareikšti savo nuomonę dėl savo ketinimo pačiam deklaruoti prekes arba paskirti kitą atstovą muitinėje. Jei nepateikiamas tokio įgaliojimo įrodymas, laikoma, kad atstovas veikia savo vardu ir savo interesais ir turi prisiimti visą atsakomybę už atitinkamą muitinės deklaraciją.

2.2.3. Kokias prekes galima deklaruoti MD, kurioje pateikiamas H7 duomenų rinkinys?

SMK DA 143a straipsnyje nurodyta, kad MD, kurioje pateikiamas H7 duomenų rinkinys, gali būti naudojama prekėms, kurios atitinka šias sąlygas:

1) prekės yra siuntoje, kuriai taikomas atleidimas nuo importo muitų pagal AMR 23 straipsnio 1 dalį arba 25 straipsnio 1 dalį, ir
2) prekėms, kurios yra šioje siuntoje, netaikomi draudimai ir apribojimai.

1) <u>Prekės yra siuntoje, kuriai taikomas atleidimas nuo importo muitų pagal AMR 23 straipsnio 1 dalį arba 25 straipsnio 1 dalį</u>

   Šiame straipsnyje nurodytas Atleidimo nuo muitų reglamentas, konkrečiai – jo 23 straipsnio 1 dalis ir 25 straipsnio 1 dalis, kurios dažnai vadinamos mažos vertės prekėms taikoma 150 EUR riba ir nekomercinio pobūdžio (C2C) dovanoms taikoma 45 EUR riba.

   23 straipsnio 1 dalyje prekėms nustatytos šios sąlygos:

   - nedidelė vertė (vienoje siuntoje esančių prekių tikroji vertė neviršija iš viso 150 EUR);
   - siuntimas tiesiai iš trečiosios šalies gavėjui Europos Sąjungoje;
   - tai netaikoma tam tikroms prekėms: alkoholio gaminiams, kvepalams, tualetiniam vandeniui ir tabakui arba jo gaminiams. Taigi, šioms prekėms neleidžiama naudoti deklaracijos, kuriame pateikiamas H7 duomenų rinkinys, nebent taikoma AMR 25 straipsnio 1 dalis (ji taikoma vieno privataus asmens kitam privačiam asmeniui siunčiamoms siuntoms). 26 straipsnyje nustatyta, kad šios siuntos nuo muitų taikymo atleidžiamos iki 45 EUR ribos, o kai kurios konkrečios prekės – iki tam tikrų kiekybinių šiame straipsnyje nustatytų ribų.

Pažymėtina, kad atleidimas pagal 23 straipsnio 1 dalį taikomas vienai siuntai, todėl iš kelių prekių sudarytos siuntos negalima skaidyti, siekiant pasinaudoti atleidimu nuo muitų dėl vienos arba kelių prekių, kurių vertė yra iki 150 EUR.

Jei šimtai atskiriems vartotojams skirtų siuntinių, kurių etiketėse nurodyti šių vartotojų vardai, pavardės ir (arba) pavadinimai, sudėta į konteinerį, šiuos siuntinius galima įforminti šimtais muitinės deklaracijų, kuriose pateikiamas H7 duomenų rinkinys, ir, juos išleidus, pristatyti į jų galutinę paskirties vietą. Primenama, kad ne IOSS prekių atveju visos šios prekės turi būti deklaruojamos išleidimui į laisvą apyvartą prekių galutinės paskirties vietos valstybėje narėje. Žr. atitinkamus 2 priede nurodytus naudojimo atvejus.

Tikroji vienos siuntos vertė daugiausia 150 EUR

Siekiant nustatyti, ar prekės atitinka AMR 23 straipsnio 1 dalyje nurodyto atleidimo nuo muitų sąlygas, reikia atsižvelgti į tikrosios vertės apibrėžtį (SMK DA 1 straipsnio 48 punktą). Šią vertę muitinė randa muitinės deklaracijos duomenų elemente 14 14 000 000 ir pagal ją nustato, ar teisėta naudoti MD, kurioje pateikiamas H7 duomenų rinkinys. Tikroji vertė išsamiai aprašyta 1 skyriuje.

Jei muitinės nustato, kad tikroji prekių vertė viršija 150 EUR, tolesni veiksmai priklauso nuo to, kada tai nustatoma. Toliau pateiktoje lentelėje apibendrinti galimi scenarijai.

Teisingos prekių vertės nustatymo laikas	**Kokių tolesnių veiksmų reikia imtis?**	**Kas turi imtis veiksmų?**	**Teisinis pagrindas**
Prieš priimant MD, kurioje pateiktas H7 duomenų rinkinys	Atmesti H7 MD.	Muitinė	SMK 172 straipsnis
	Pateikti naują ne H7 MD.	Deklarantas	
Priėmus MD, bet prieš išleidžiant prekes į laisvą apyvartą, jei tikroji prekių vertė yra ≤150 EUR	Pataisyti MD.[8]	Deklarantas	SMK 191 straipsnis ir 173 straipsnio 1 dalis

[8] Pataisyti muitinės deklaraciją galima tik jei įvykdytos SMK 173 straipsnio 2 dalyje nurodytos sąlygos (muitinė nepranešė deklarantui, kad ketina patikrinti prekes; muitinė nenustatė, kad duomenys yra neteisingi; ir prekės dar nėra išleistos). Kitais atvejais taikoma toliau aprašyta procedūra, susijusi su atvejais, kai neteisinga vertė nustatoma priėmus MD, bet dar neišleidus prekių, ir tikroji prekių vertė yra >150 EUR.

Priėmus MD, bet prieš išleidžiant prekes į laisvą apyvartą, jei tikroji prekių vertė yra >150 EUR	Muitinė gali atsisakyti išleisti prekes arba pasiūlyti deklarantui prašyti pripažinti muitinės deklaraciją, kurioje pateiktas H7 duomenų rinkinys, negaliojančia ir pateikti naują MD, kurioje pateikiamas H1 duomenų rinkinys, arba supaprastintą deklaraciją. Arba muitinė anuliuoja sprendimą dėl muitinės deklaracijos priėmimo ir pareikalauja pateikti muitinės deklaraciją, kurioje pateikiamas išsamus duomenų rinkinys, arba supaprastintą deklaraciją, nurodant teisingą muitinę vertę; deklarantas turi teisę būti išklausytas.	Muitinė	SMK 27, 174, 188, 191 ir 198 straipsniai, SMK DA 8–10 straipsniai, SMK ĮA 8–9 straipsniai
Išleidus prekes – nustato deklarantas	Taisyti MD, jei vertė išlieka mažesnė nei 150 EUR	Deklarantas	SMK 173 straipsnio 3 dalis
Atliekant tikrinimą po prekių išleidimo	Priimti oficialų muitinės sprendimą dėl tikrinimo po prekių išleidimo rezultatų ir	Muitinė	SMK 29 straipsnis, SMK DA 8–10 straipsniai, SMK ĮA 8–9 straipsniai

	sumokėti mokėtiną importo muitą. Jei naudojamasi IOSS, taip pat būtina informuoti registravimosi valstybę narę (administracinis bendradarbiavimas).		

AMR **25 straipsnio** 1 dalis taikoma šioms prekėms:

- jos yra iki 45 EUR vertės siuntose;
- jas iš trečiosios šalies siunčia privatus asmuo kitam privačiam asmeniui, gyvenančiam ES muitų teritorijoje;
- jos nėra komercinio importo objektas (prekės siunčiamos nereguliariai, jos yra skirtos tik gavėjo (t. y. importuotojo) arba jo šeimos narių asmeniniam naudojimui ir nei savo pobūdžiu, nei kiekiu jos nėra panašios į komercines ir jas siuntėjas gavėjui (t. y. importuotojui) siunčia be jokio užmokesčio[9]);
- Pagal AMR 27 straipsnį kiekio apribojimai taikomi tabako gaminiams, alkoholiui ir alkoholiniams gėrimams, kvepalams ir tualetiniam vandeniui.

Pažymėtina, kad nekomercinių prekių atveju naudotis atleidimu galima vieneto lygmeniu, t. y., jei vienos siuntos, kurią sudaro du arba daugiau vienetų, bendra vertė viršija 45 EUR vertės sumą, atleidimas iki šios sumos šiems vienetams turi būti taikomas taip, kaip būtų taikomas, jei vienetai būtų importuojami atskirai. Tačiau atskiro vieneto vertės skaidyti negalima (AMR 26 straipsnio 2 dalis). Vis dėlto taikant atleidimą nuo PVM turi būti atsižvelgiama į visą siuntą, o ne į atskiras šios siuntos prekes[10].

NB: prekių, kurioms atleidimas nuo muitų taikomas remiantis kitais AMR straipsniais, (pvz., komercinių pavyzdžių) ir grąžinamų prekių negalima deklaruoti naudojant MD, kurioje pateikiamas DMDR, – joms turi būti taikoma supaprastinta deklaracija arba standartinė deklaracija, kurioje pateikiamas išsamus duomenų rinkinys.

Jei dovanų (kitų nei alkoholiniai gaminiai, kvepalai ir tualetinis vanduo arba tabakas ir jo produktai) vertė viršija 45 EUR ribą, bet šios dovanos atitinka visas kitas atleidimo nuo

[9]Komercinis pobūdis apibrėžtas AMR 25 straipsnio 2 dalyje.

[10] Pagal Direktyvos 2006/79/EB 1 straipsnio 2 punkto c papunktį „nekomercinio pobūdžio smulkios siuntos“ yra siuntos, kurios: c) yra sudarytos iš prekių, kurių bendra vertė ne didesnė kaip 45 EUR.

muitų sąlygas pagal AMR 23 straipsnį, muitinė turi atmesti muitinės deklaraciją, o deklarantas turi ją pataisyti, pakeisdamas papildomos procedūros kodą C08 kodu C07.

Jei prekių vertė neviršija 150 EUR, muito mokėti nereikia, bet prekės bus apmokestinamos PVM. Muitinės deklaraciją, kurioje pateikiamas H7 duomenų rinkinys, naudoti galima, jei įvykdytos kitos sąlygos.

Pavyzdžiai

a) Vieno privataus asmens kitam privačiam asmeniui siunčiama 30 EUR vertės siunta – importo muitas netaikomas, mokėti PVM nereikia, papildomos procedūros kodas C08.

b) Vieno privataus asmens kitam privačiam asmeniui siunčiama 50 EUR vertės siunta – importo muitas netaikomas, reikia sumokėti PVM, papildomos procedūros kodas C07.

c) Vieno privataus asmens kitam privačiam asmeniui siunčiama 100 EUR vertės siunta, kuria sudaro:
1 daiktas, kurio vertė yra 20 EUR, – importo muitas netaikomas, reikia sumokėti PVM, papildomos procedūros kodas C07;
2 daiktas, kurio vertė yra 30 EUR, – importo muitas netaikomas, reikia sumokėti PVM, papildomos procedūros kodas C07;
3 daiktas, kurio vertė yra 50 EUR, – importo muitas netaikomas, reikia sumokėti PVM, papildomos procedūros kodas C07.

Atsižvelgiant į tai, kad bendra siuntos vertė viršija 45 EUR, atleidimo nuo PVM taikyti negalima.

d) Vieno privataus asmens kitam privačiam asmeniui pagal komercinį sandorį siunčiama siunta (pvz., prekės parduotos C2C elektroninėje sąsajoje), kurios vertė nesiekia 150 EUR – importo muitas netaikomas, reikia sumokėti PVM, papildomos procedūros kodas C07.

Pažymėtina, kad pirmiau nurodytuose b, c ir d scenarijuose papildomos procedūros kodo C07 negalima derinti su F48 arba F49, atsižvelgiant į tai, kad tiek IOSS, tiek specialios procedūros taikomos tik jei vykdoma nuotolinė (B2C) prekyba prekėmis.

2) <u>Prekėms, kurios yra šioje siuntoje, netaikomi draudimai ir apribojimai</u>
SMK DA 143a straipsnyje nustatyta, kad išleisti į laisvą apyvartą prekių, kurioms taikomi draudimai ir (arba) apribojimai, naudojant MD, kurioje pateikiamas H7 duomenų rinkinys, negalima, todėl į šią deklaraciją neleidžiama įtraukti šio reikalavimo neatitinkančių prekių. Šios prekės, kurios nėra draudžiamos išleisti į

laisvą apyvartą, ir toliau bus deklaruojamos naudojant standartinę muitinės deklaraciją, kurioje pateikiama visa atitinkama informacija. Pateikdamas muitinės deklaraciją, kurioje pateikiamas H7 duomenų rinkinys, deklarantas pareiškia, kad prekėms netaikomi draudimai ir apribojimai.

Kad galėtų įvertinti šią sąlygą, muitinė remsis muitinės deklaracijoje pateikta informacija, konkrečiai – patikrins šešių skaitmenų HS kodą, bet taip pat prekių aprašymą ir eksportuotojo vardą, pavardę (pavadinimą) bei adresą. Be to, nuo 2021 m. teikiama įvežimo bendroji deklaracija bus papildomas lygmuo, kuriuo muitinei bus suteikiama daugiau informacijos rizikos analizei, siekiant užtikrinti saugumą ir saugą. Visi šie duomenys naudotini skatinant atitinkamą muitinį tikrinimą, o jį gali papildyti atsitiktine tvarka atliekami patikrinimai.

Skubių siuntų vežėjai į savo sistemas yra įtraukę patikros procesą, per kurį nustatomi muitinei svarbūs draudimai ir apribojimai. Procesas grindžiamas daugialypiu metodu, pagal kurį imamasi įvairių veiksmų. Pirma, atliekamas automatizuotas vertinimas taikant filtrus, remiantis prekių aprašyme vartojamais raktažodžiais kartu su papildomais parametrais, pvz., svoriu ir klientų profiliais, atsižvelgiant tiek į siuntėjo, tiek į gavėjo (t. y. importuotojo) informaciją. Sistema sustabdo šių siuntų įforminimą pagal supaprastintą procedūrą, jas pažymi ir įtraukia į eilę. Antra, kad būtų galima atlikti tolesnius patikrinimus ir atlikti parengiamąjį darbą, prieš išleidžiant prekes pagal muitinės procedūrą, reikia žmogaus veiksmų.

Svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad SMK DA 143a straipsnio nuostatos: *su sąlyga, kad joms netaikomi draudimai ir apribojimai,* negalima suprasti taip, kad pagal ją visoms prekėms, dėl kurių nurodytas šešių skaitmenų HS kodas, kuris gali būti susietas su TARIC draudimų ir apribojimų priemone, negalima naudoti muitinės deklaracijos, kurioje pateikiamas DMDR.

Rekomenduojama, kad su draudimais ir apribojimais susijusius patikrinimus muitinė atliktų taip:

- jei draudimų ir apribojimų priemonė taikoma visoms po deklaruotu šešių skaitmenų HS kodu nurodytoms aštuonių skaitmenų KN kodu identifikuotoms prekėms, šis HS kodas blokuojamas, o H7 muitinės deklaracija atmetama; o
- jei su draudimų ir apribojimų priemone siejami tik keli po deklaruoto šešių skaitmenų HS kodo pateikti aštuonių skaitmenų KN kodai, H7 muitinės deklaracija pažymima ir kompetentinga muitinė turi atlikti papildomus patikrinimus.

Šią tvarką siūloma įtraukti į valstybių narių nacionalines importo sistemas automatizuotu sprendimu, sukurtu įgyvendinant muitinės deklaraciją, kurioje pateikiamas H7 duomenų rinkinys, siekiant užtikrinti automatinį draudimų ir apribojimų priemonių patikrinimą ir spartų šių prekių išleidimą.

2.2.4. Kuriam PVM surinkimo mechanizmui?

Muitinės deklaraciją, kurioje pateikiamas H7 duomenų rinkinys, galima naudoti šiems PVM surinkimo mechanizmams:

- importo schemai / vieno langelio principu veikiančiai importo sistemai arba IOSS (žr. 3.1 skirsnį);
- specialioms importo PVM deklaravimo ir mokėjimo procedūroms (žr. 3.2 skirsnį) ir
- standartiniam PVM surinkimo mechanizmui (žr. 3.3 skirsnį).

2.2.5. Kurį procedūros kodą?

Muitinės deklaraciją, kurioje pateikiamas H7 duomenų rinkinys, būtina naudoti su procedūros kodu „40 00“, kaip nurodyta SMK ĮA B priede:

H7	Siuntos, kuri pagal Reglamento (EB) Nr. 1186/2009 23 straipsnio 1 dalį arba 25 straipsnio 1 dalį neapmokestinama importo muitu, išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaracija	40 00

Siuntos negali atitikti atleidimo nuo importo muitų reikalavimų, jei joms, prieš jas išleidžiant į laisvą apyvartą, buvo taikyta kita muitinės procedūra. Taigi, neleidžiamas saugojimas (muitinės sandėlyje arba laisvojoje zonoje), išskyrus laikinąjį saugojimą, nes tai prieštarautų AMR 23 straipsnio 1 dalyje nustatytam tiesioginio išsiuntimo reikalavimui.

Vadinasi, prekių, kurioms iš pradžių buvo taikyta sandėliavimo procedūra, negalima deklaruoti naudojant MD, kurioje pateikiamas H7 duomenų rinkinys. Tačiau prekes, kurioms taikoma laikinojo sandėliavimo procedūra arba kurioms iškart po jų įvežimo į Sąjungos muitų teritoriją arba prieš šį įvežimą taikoma tranzito procedūra, deklaruoti naudojant šią muitinės deklaraciją galima. Abiem atvejais naudotinas procedūros kodas *40 00*.

2.2.6. Pereinamojo laikotarpio priemonės

Valstybėms narėms taikomos pereinamojo laikotarpio priemonės

SMK DA 143a straipsnio 3 dalyje nurodyta:

Valstybės narės gali nustatyti, kad iki Įgyvendinimo sprendimo (ES) 2019/2151 priede nurodytų nacionalinių importo sistemų sunaujovinimo datų šio straipsnio 1

dalyje nurodytai deklaracijai taikomi Deleguotojo reglamento (ES) 2016/341 9 priede nustatyti duomenų reikalavimai.

Šiuo tikslu galima naudoti šiuos duomenų rinkinius:

- supaprastintos deklaracijos duomenų rinkinį, kaip nurodyta 9 priedo A priedėlio 7 lentelėje, arba
- standartinę išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaraciją, kaip nurodyta 9 priedo C1 priedėlio H skiltyje.

2.3. Muitinės deklaracija, kurioje pateikiamas išsamus duomenų rinkinys. H1 skiltis

Standartinė muitinės deklaracija, kurioje pateikiama triskart daugiau duomenų elementų nei muitinės deklaracijoje, kurioje pateikiamas H7 duomenų rinkinys, tebėra galimybė deklaruoti mažos vertės siuntų importą į ES. Be to, tam tikromis sąlygomis (pvz., akcizais apmokestinamoms prekėms; prekėms, kurioms taikomi draudimai ir apribojimai ir pan.) H1 muitinės deklaracija tebėra vienintelis tinkamas duomenų rinkinys, kurį reikia pateikti norint išleisti prekes į laisvą apyvartą.

Vis dėlto, atsižvelgiant į kiekius ir ribotus skubių siuntų vežėjų, pašto paslaugų teikėjų ir nacionalinių muitinių IT sistemų pajėgumus, svarbu pabrėžti, kad pirmenybė teikiama deklaracijoms, kuriose pateikiami mažesni duomenų rinkiniai.

2.4. Iš anksto pateiktos muitinės deklaracijos, kaip laikinojo saugojimo deklaracijos, naudojimas

Importuojant į ES mažos vertės siuntas, dėl kiekvieno papildomo formalumo gali padidėti paslaugų mokesčiai ir užtrukti siuntinių pristatymas. Todėl tam tikrus su šiomis konkrečiomis prekėmis susijusius įvežimo formalumus rekomenduojama sujungti.

SMK ĮA 192 straipsnyje nurodyta galimybė laikyti iš anksto pateiktą muitinės deklaraciją laikinojo saugojimo deklaracija. Ši nuostata taikoma visiems duomenų rinkiniams – ne tik muitinės deklaracijai, kurioje pateikiamas H7 duomenų rinkinys. Tai gali būti taikoma pirmiausia tais atvejais, kai muitinės deklaraciją pateikia asmuo, kuris taip pat atsako už prekių pateikimą. Iš anksto pateikus deklaraciją, muitinė turės galimybę atlikti rizikos analizę prieš atvežant prekes ir galės nustatyti didelės rizikos siuntas, todėl mažos rizikos prekes bus galima sparčiai išleisti iškart po jų pateikimo.

2.5. Kita (supaprastinimai, bendros deklaracijos)

Naudoti muitinės deklaraciją, kurioje pateikiamas H7 duomenų rinkinys, galima savanoriškai; ar ją naudoti, renkasi deklaraciją pateikiantis asmuo. Vietoj jos jis gali naudoti standartinę muitinės deklaraciją, kurioje pateikiamas išsamus duomenų rinkinys, arba supaprastintą muitinės deklaraciją. Vis dėlto pastarojoje reikia užpildyti daugiau duomenų elementų nei muitinės deklaracijoje dėl tam tikrų mažos vertės siuntų, t. y. muitinės deklaracijoje, kurioje pateikiamas H7 duomenų rinkinys.

Pašto siuntoms ir toliau galima naudoti muitinės deklaraciją, kurioje pateikiamas H6 duomenų rinkinys.

Taikomi visi reikalavimai, susiję su IOSS PVM mokėtojo kodo patikrinimu, kuriuo užtikrinamas PVM surinkimas ir informacijos teikimas į sistemą *Surveillance*.

2.5.1. Supaprastinta deklaracija (SD)

Jei įvykdomos SMK sistemoje nustatytos šio supaprastinimo sąlygos, mažos vertės siuntų muitinį įforminimą galima atlikti naudojant SD.

Jei naudojamasi IOSS, naudojamos muitinės deklaracijos duomenų rinkinio duomenų elemente 13 16 000 000 reikia nurodyti IOSS PVM mokėtojo kodą. Kol bus sunaujovintos nacionalinės importo sistemos (vėliausiai iki 2022 m. pabaigos), supaprastintai deklaracijai taikomi PLDA 9 priedo A priedėlyje nustatyti duomenų reikalavimai. Šiuo atveju IOSS PVM mokėtojo kodą reikia nurodyti muitinės deklaracijos 44 langelyje. Todėl pereinamuoju laikotarpiu būtų galima naudoti SD.

Supaprastintą deklaraciją naudojančioms valstybėms narėms primenama apie SMK 167 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytą galimybę ir jos raginamos nereikalauti papildomos deklaracijos deklaruojant mažos vertės siuntas (pagal SMK 167 straipsnio 3 dalį).

Svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad SD duomenų rinkinys yra pritaikytas prie tradicinių komercinių sandorių poreikių ir apima daugiau duomenų elementų nei MD, kurioje pateikiamas H7 duomenų rinkinys. Taigi, jį naudojant gali atsirasti našta ir deklarantams, ir muitinei (įskaitant prievolę išsiųsti duomenis į sistemą SURV).

2.5.2. Įtraukimas į deklaranto tvarkomus apskaitos registrus (ĮDTAR)

ĮDTAR – tai muitinės teisės aktuose (SMK 182 straipsnyje) apibrėžtas muitinės formalumų supaprastinimas. Norint juo pasinaudoti, reikia leidimo, kuris gali būti suteikiamas konkrečiomis sąlygomis ir kriterijais. Norint deklaruoti mažos vertės siuntas išleidimui į laisvą apyvartą pagal specialias procedūras ir standartinį PVM

surinkimą importo metu įforminti, galima naudoti abiejų tipų ĮDTAR (t. y. ir kai reikia pateikti prekes, ir kai nuo jų pateikimo atleidžiama).

Vis dėlto šis supaprastinimas netinka schemai IOSS, nes IOSS PVM mokėtojo kodo patikrinimo ir mėnesinių deklaracijų pateikimo reikalavimų įvykdyti negalima nei naudojant ĮDTAR, kai reikia pateikti prekes, nei ĮDTAR, kai nuo jų pateikimo atleidžiama. Be to, reikia atsižvelgti į tai, kad IDTAR atveju negalima atleisti nuo papildomos deklaracijos, kad ir kokiu PVM surinkimo mechanizmu būtų naudojamasi.

2.5.3. Centralizuotas muitinis įforminimas

Svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad, norint naudotis centralizuotu muitiniu įforminimu, reikia įvykdyti kelias SMK 179 straipsnyje nurodytas sąlygas (pvz., jei susijusios muitinės įstaigos yra dviejose skirtingose valstybėse narėse, būtina turėti leidimą), o muitinės deklaraciją reikia pateikti toje muitinės įstaigoje, kurioje yra įsisteigęs leidimo turėtojas. Šis supaprastinimas laikytinas atskira koncepcija nei muitinis mažos vertės siuntų įforminimas naudojantis schema IOSS, kuriam taikomos skirtingos taisyklės, nes nereikia leidimo, o išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaraciją galima pateikti bet kur ES, nors muitinės deklaraciją reikia pateikti toje pačioje muitinės įstaigoje, kurioje muitinei pateikiamos prekės.

Jei MVS išleidžiamos į laisvą apyvartą pagal specialių procedūrų schemą arba pagal standartinį PVM surinkimo mechanizmą, taikoma SMK 221 straipsnio 4 dalis ir muitinės deklaraciją reikia pateikti valstybės narės, kurioje baigiamas prekių siuntimas arba vežimas, muitinės įstaigai, t. y. galutinės prekių paskirties vietos valstybėje narėje. Todėl centralizuotas muitinis įforminimas su šiais dviem scenarijais nesuderinamas.

Dėl IOSS scenarijaus pažymėtina, kad centralizuotas muitinis MVS įforminimas dar nėra įtrauktas į šio centralizuoto importo muitinio įforminimo 2 etapo projekto įgyvendinimo sritį. Suinteresuotumą tokiu galimu būsimu projektu dar reikia išsiaiškinti.

2.5.4. Vienos muitinės deklaracijos pateikimas ir įvežimo bendroji deklaracija (ĮBD)

Ši galimybė iš esmės grindžiama principu, kad į sistemos ICS2 bendrą veiklos vykdytojų sąsają pateikti duomenys gali būti naudojami dviem tikslais: su įvežimo bendrąja deklaracija susijusių pareigų vykdymo ir muitinės deklaracijų pateikimo.

Kai mažos vertės siuntos išleidžiamos į laisvą apyvartą, deklaraciją pateikiantis asmuo kuo anksčiau pateikia duomenis tik vieną kartą, o paskui muitinė juos naudoja įvairiais reikiamais tikslais. Taigi muitinės deklaracija, kurioje pateikiamas H7 duomenų rinkinys, per sistemos ICS2 bendrą veiklos vykdytojų sąsają (vieną bendrą

prieigą – Shared Trader Interface, STI) pateikiama kartu su įvežimo bendrosios deklaracijos (ĮBD) duomenimis.

Vis dėlto šia galimybe tikriausiai nebus galima naudotis, kol nebus įdiegta sistemos ICS2 2 versija (ji turėtų būti įdiegta 2023 m. kovo 1 d.). Tačiau ir tai labai abejotina, nes ši funkcija nebuvo išsamiai išnagrinėta, todėl šiuo etapu nenumatyta įtraukti ją į 2 versiją.

2.6. Pašto siuntų muitinis įforminimas

Visos į ES importuojamos pašto siuntos, neatsižvelgiant į jų vertę, gali būti deklaruojamos išleidimui į laisvą apyvartą įforminti, naudojant standartinę muitinės deklaraciją, kurioje pateikiamas išsamus duomenų rinkinys (H1 duomenų rinkinys), arba, jei įvykdytos SMK 166 straipsnyje nurodytos sąlygos, – supaprastintą deklaraciją (I1 duomenų rinkinys).

Be to, toliau pateiktoje lentelėje nurodyti galimi supaprastinti šių prekių įforminimo formalumai, atsižvelgiant į jų vertę.

Prekės ≤150 EUR	Elektroninė H7 muitinės deklaracija	Nuo 2021 07 01	- Prekės, kurioms taikomas atleidimas nuo muitų (AMR 23 ir 25 straipsniai) - ∅ Draudimai ir apribojimai - Tik muitinės procedūra 40 00
	Muitinės deklaracija, nurodyta PLDA 9 priede	Kol bus sunaujovintos nacionalinės importo sistemos (vėliausiai iki 2022 12 31)	- VN teisė naudotis šia alternatyva, jei H7 dar nėra
	Kitas veiksmas pateikiant prekes (CN 22 / CN 23)	Iki sistemos ICS2 įdiegimo laikotarpio pabaigos (vėliausiai iki 2021 m. spalio 1 d.)	- VN nustato įdiegimo laikotarpį ir leidžia taikyti šį veiksmą - Prekės, kurioms taikomas atleidimas nuo muitų (AMR 23 ir 25 straipsniai) - ∅ Draudimai ir apribojimai - ∅ PVM renkamas naudojantis IOSS arba specialiomis procedūromis - Muitinei priimtini duomenys
Prekės pašto siuntoje ≤1 000 EUR	Elektroninė H6 muitinės deklaracija	Nuo 2016 m. gegužės 1 d.	- ∅ Draudimai ir apribojimai - ∅ CPC 42 / CPC 63
	Kitas veiksmas pateikiant prekes	Kol bus sunaujovintos nacionalinės importo sistemos	- Netaikoma pašto siuntose esančioms prekėms,

	(CN 22 / CN 23)	(vėliausiai iki 2022 12 31)	kurioms taikomas deleguotojo akto 143a straipsnis (prekės ≤150 EUR) - Jei VN yra nustačiusi šią galimybę
Prekės > 1 000 EUR	Elektroninė H1 muitinės deklaracija	Nuo 2016 m. gegužės 1 d.	
	Muitinės deklaracija, nurodyta PLDA 9 priede	Kol bus sunaujovintos nacionalinės importo sistemos (vėliausiai iki 2022 12 31)	

2.6.1. SMK DA 144 straipsnio aprašymas ir B priedo H6 skiltyje nurodytas mažesnis duomenų rinkinys

SMK DA 144 straipsnyje nurodytą mažesnį duomenų rinkinį galima naudoti deklaruojant pašto siuntose esančias prekes, kurių vertė neviršija 1 000 EUR, išleidimui į laisvą apyvartą įforminti. Ši galimybė buvo nustatyta Sąjungos muitinės kodekse ir ja buvo galima naudotis nuo 2016 m. gegužės 1 d. Ji palikta, kad nebūtų pakenkta įgyvendinamiems pokyčiams kai kuriose valstybėse narėse, kurios jau yra įgyvendinusios arba ketina įgyvendinti šį supaprastinimą.

<u>Aprašymas</u>

Kaip aprašyta ankstesniame skyriuje, panaikinus PVM *de minimis* ribą, bus nustatytas reikalavimas pateikti muitinės deklaraciją dėl visų prekių, taip pat dėl tų, kurių vertė nesiekia 22 EUR, kurias šiuo metu pašto paslaugų teikėjai deklaruoja kitu veiksmu. SMD DA 144 straipsnyje nurodyta standartinė muitinės deklaracija, kurioje pateikiamas mažesnis duomenų rinkinys (H6), jei įvykdytos visos šios sąlygos:

- ji taikoma tik pašto siuntose esančioms prekėms, kurias deklaruoja pašto paslaugų teikėjai;
- prekėms netaikomi draudimai ir apribojimai ir
- prekių vertė yra daugiausia 1 000 EUR.

Naudoti šios konkrečios muitinės deklaracijos išleidimui į laisvą apyvartą įforminti neprivaloma, bet pašto paslaugų teikėjams leidžiama pasirinkti, ar ją naudoti.

Svarbu pažymėti, kad, jei nacionalinėje importo sistemoje nustatyta galimybė naudoti H6 deklaraciją, naudojant šį duomenų rinkinį galima deklaruoti visas pašto siuntose esančias

prekes, kurių vertė yra iki 1 000 EUR ir kurioms netaikomi draudimai ir apribojimai. Tai taip pat taikoma į SMD DA 143a straipsnio taikymo sritį patenkančioms prekėms.

Pereinamasis laikotarpis

Pašto siuntose esančioms prekėms, išskyrus į SMK DA 143a straipsnio taikymo sritį patenkančias prekes, nustatytas pereinamasis muitinės deklaracijos, kurioje pateikiamas mažesnis duomenų rinkinys (H6 skiltis), įgyvendinimo laikotarpis, galiosiantis tol, kol bus sunaujovintos nacionalinės importo sistemos, bet ne ilgiau kaip iki 2022 m. gruodžio 31 d. Šiuo laikotarpiu pašto siuntose esančios nuo 150,01 EUR iki 1 000 EUR vertės prekės gali būti deklaruojamos išleidimui į laisvą apyvartą įforminti kitu veiksmu. Vadinasi, išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaracija laikoma pateikta ir priimama prekių pateikimo muitinei veiksmu, su sąlyga, kad prie prekių pridedama deklaracija CN 22 arba CN 23.

Tai, ar pereinamuoju laikotarpiu leisti deklaruoti kitu veiksmu, nusprendžia valstybė narė.

2.6.2. Paštui taikomas pereinamasis laikotarpis. Deklaravimo kitu veiksmu sąlygos ir terminas

Aprašymas

Iki sistemos ICS2 1 versijos įdiegimo laikotarpio pabaigos pašto siuntose esančias prekes tam tikromis sąlygomis galima deklaruoti kitu veiksmu. Šis laikotarpis trunka nuo dokumentų rinkinio dėl e. prekybai taikomo PVM taikymo pradžios iki 2021 m. spalio 1 d.

Taikomos šios sąlygos:

- šio veiksmo naudojimas ir pašto paslaugų teikėjo pateikiami duomenys yra priimtini muitinei;
- PVM nėra deklaruojamas nei pagal Direktyvos 2006/112/EB XII antraštinės dalies 6 skyriaus 4 skirsnyje nustatytą specialią schemą, taikomą nuotolinei prekybai iš trečiųjų šalių ar trečiųjų teritorijų importuojamomis prekėmis, (t. y. IOSS) nei pagal tos direktyvos XII antraštinės dalies 7 skyriuje nustatytą specialią importo PVM deklaravimo ir mokėjimo tvarką;
- prekės yra atleistos nuo importo muito pagal Reglamento (EB) Nr. 1186/2009 23 straipsnio 1 dalį arba 25 straipsnio 1 dalį;
- prie siuntos pridedama deklaracija CN 22 arba CN 23.

Pavyzdys

Siuntinys su dovana, kuriai taikomas atleidimas nuo muitų pagal AMR 25 straipsnio 1 dalį, deklaruojamas išleidimui į laisvą apyvartą įforminti, pateikiant jį muitinei ir naudojant deklaraciją CN 23.

Nepristatytų siuntinių grąžinimo procesui įgyvendinimo akto 220 straipsnio 2 dalis pereinamuoju laikotarpiu ir toliau gali būti taikoma, jei tai priimtina susijusios valstybės narės muitinei (vėliausiai iki 2021 m. spalio 1 d.). Jei siuntų negalima pristatyti gavėjui (t. y. importuotojui), išleidimo į laisvą apyvartą deklaracija prekių pateikimo muitinei veiksmu laikoma nepateikta, o prekės laikomos laikinai saugomomis, kol yra sunaikinamos, reeksportuojamos arba kitaip perleidžiamos pagal SMK 198 straipsnį.

2.6.3. Pašto siuntų muitinio įforminimo scenarijai nuo 2021 m. liepos 1 d.

2.6.3.1.Schema IOSS

Muitinio įforminimo procesas naudojantis IOSS grindžiamas šiais principais:

- PVM moka tiekėjai (tiekėjais laikomi asmenys) arba jų tarpininkai nacionalinėms registracijos valstybės narės mokesčių institucijoms;
- pašto siuntos gali būti deklaruojamos naudojantis schema IOSS kitoje valstybėje narėje nei paskirties valstybė narė;
- šiais atvejais svarbu, kad pašto paslaugų teikėjas / paskirties valstybės narės muitinė galėtų lengvai atpažinti naudojantis IOSS deklaruotų ir į laisvą apyvartą išleistų siuntų Sąjungos statusą;
- per standartinį pašto procesą, siunčiant iš išsiuntimo šalies į paskirties šalį, kuri paprastai yra ta šalis, kurioje teikiama išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaracija, paprastai naudojami pašto pristatymo važtaraščiai (CN 37, CN 38, CN 41) ir taros etiketės (CN 34, CN 35, CN 36). Tranzito paštas išleidimo į laisvą apyvartą muitinio įforminimo procese paprastai nedalyvauja – scenarijus, kuriame ne Sąjungos siuntos būtų toje pačioje taroje kaip Sąjungos prekės (deklaruotos naudojantis schema IOSS) labai mažai tikėtinas. Be to, atsižvelgtina į tai, kad ITMATT pranešimas siunčiamas tik į paskirties šalies paštą; vadinasi, tranzito šalis (tranzito atveju) negaus ITMATT pranešimo, kad galėtų įforminti prekes, nebent išsiuntimo, tranzito ir paskirties paštai yra sudarę susitarimą.

1 pavyzdys

JAV paštas (USPS) siunčia prekes, kurių paskirties šalis yra Vokietija. Jos vežamos oro transportu iki Liuksemburgo, o kelių transportu – iki galutinės jų paskirties vietos Vokietijoje, kurioje pateikiama išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaracija.

Prie kiekvienos atskiros siuntos, kurioje yra prekės, turi būti pridėta muitinės deklaracijos forma CN 22 arba CN 23. Prekės vežamos pagal PPS konvenciją. JAV paštas pervežimo tikslais pateikia pašto pristatymo važtaraštį oro transporto bendrovei, vežančiai šias pašto

siuntas į Liuksemburgą. Pervežimo iš Liuksemburgo į Vokietiją atkarpai būtų galima naudoti pašto pristatymo važtaraštį (su geltonomis etiketėmis) arba CMR dokumentą (taikant T1 procedūrą).

1 atvejis. Liuksemburgo paštas (*Post Luxembourg*) nedalyvauja tranzito procese (uždarasis tranzitas)

- Kad galėtų klijuoti geltonas etiketes, Vokietijos paštas (*Deutsche Post*) Liuksemburge turi turėti infrastruktūrą (kuriai suteiktas IMPC kodas). Šiuo atveju siuntoms taikoma pašto tranzito procedūra, todėl ant jų turi būti užklijuota geltona etiketė. Sunkvežimiuose, kurie naudojami siuntoms iš tranzito punkto į paskirties vietą vežti, paprastai yra įvairių tipų (ne Sąjungos ir Sąjungos) prekių. Skirtingų tipų prekės turi būti atskirtos, sudedant jas į skirtingas taras. Vokietijos paštas Liuksemburge pataiso pašto pristatymo važtaraštį, kad galėtų pervežti šias siuntas iš Liuksemburgo į Vokietiją; šiame dokumente pateikiama informacija apie visas į sunkvežimį įdėtas taras.
- Jei siuntos perduodamos ne pašto paslaugų vežėjui Liuksemburge, šis paslaugų teikėjas turi taikyti T1 tranzito procedūrą pagal Naująją kompiuterizuotą tranzito sistemą (NKTS). Be to, kad galėtų pervežti šias siuntas iš Liuksemburgo į Vokietiją, šis paslaugų teikėjas turi pataisyti CMR dokumentą. Tada, kai siuntos atvežamos į Vokietiją, Vokietijos paštas turi išsiųsti šiam paslaugų teikėjui pranešimą, kad būtų galima įforminti T1 procedūrą.

2 atvejis. Liuksemburgo paštas dalyvauja tranzito procese (atvirasis tranzitas)

- Siuntoms taikoma pašto tranzito procedūra, todėl Sąjungos ir ne Sąjungos prekes reikia atskirti, sudedant jas į skirtingas taras. Ant tarų, kuriose yra ne Sąjungos prekės ir kurios vežamos tranzitu, Liuksemburgo paštas užklijuoja geltonas etiketes. Paskui jis pataiso pašto pristatymo važtaraštį, kad galėtų pervežti šias siuntas iš Liuksemburgo į Vokietiją; šiame dokumente pateikiama informacija apie visas į sunkvežimį įdėtas taras.

Kad būtų galima vežti į Vokietiją pagal pašto tranzito procedūrą, ant taros, kai pašto paslaugų teikėjas ją pateikia įveždamas į ES, turi būti užklijuota geltona etiketė (žr. Tranzito vadove pateiktą aprašymą). Geltona etiketė tranzito valstybės narės ir paskirties vietos muitinėms yra įrodymas, kad prekės yra ne Sąjungos prekės (nėra išleistos į laisvą apyvartą).

2 pavyzdys

JAV paštas siunčia prekes, kurių gavėjas yra Vokietijoje, bet kurios muitiniam įforminimui atlikti siunčiamos į Liuksemburgą: vežimas oro transportu į Liuksemburgą,

muitinis įforminimas Liuksemburge naudojantis schema IOSS ir vežimas kelių transportu į paskirties vietą Vokietijoje.

- Muitinį įforminimą gali atlikti pašto paslaugų teikėjas pirmoje įvežimo į ES vietoje, pateikdamas muitinės deklaraciją, kurioje pateikiamas H7 duomenų rinkinys (jei taikoma).
- Jį gali atlikti pašto paslaugų teikėjas tranzito šalyje; nacionalinis šalies pašto paslaugų teikėjas arba ES pašto paslaugų teikėjo atstovas turi turėti IMPC kodą.

  Bet kuriuo atveju IMPC kodo neturintis pašto paslaugų teikėjas negali įforminti siuntų tranzito šalyje, naudodamas PPS dokumentus.
- Bet kuriuo tranzito taikymo atveju pašto pristatymo važtaraštis ir ITMATT duomenys bus susiję su siuntimu iš JAV į Liuksemburgą, o pašto vežimas iš JAV baigsis Liuksemburge; pašto vežimui kelių transportu į Vokietiją bus rengiamas naujas pašto transportas.
- Jei prekės buvo išleistos į laisvą apyvartą valstybėje narėje, kuri nėra galutinės paskirties vietos valstybė narė, paskirties valstybės narės muitinė tai turėtų galėti aiškiai nustatyti.
- Po šio etapo pašto siuntos turi būti laikomos ES vidaus siuntomis ir vežamos į paskirties paštą Europos Sąjungoje netaikant jokių papildomų muitinės procedūrų (nepritvirtinant geltonų etikečių).

Įforminti prekes pirmojoje įvežimo vietoje pašto paslaugų teikėjas gali tik jei dėl šio įforminimo yra sudarytas tranzito operatoriaus ir paskirties vietos pašto susitarimas dėl operatyvinių priežasčių (žr. PPS konvencijos 20 straipsnio 3 dalį).

Jei išleidimo į laisvą apyvartą muitinis įforminimas atliekamas ne siuntos paskirties šalyje, bet kitoje valstybėje narėje, svarbu, kad paskirties šalyje būtų galima lengvai atpažinti Sąjungos prekių statusą. Tai pirmiausia pasakytina apie tuos atvejus, kai ant siuntos tebėra trečiosios šalies originali etiketė / pašto ženklas ir iš siuntos išvaizdos negalima atskirti Sąjungos ir ne Sąjungos prekių (t. y. kai jas siunčia Europos Sąjungoje įsisteigęs pašto paslaugų teikėjas iš ekstrateritorinio skirstymo skyriaus (ETSS) trečiojoje šalyje, naudodamas Europos Sąjungoje įsisteigusio paslaugų teikėjo pašto antspaudus).

2.6.3.2.Specialių procedūrų schema

Tranzito operatorius turėtų laikytis šios procedūros:

- užklijuoti geltonas etiketes ant kiekvieno atskiro pagal atvirojo tranzito scenarijų siunčiamo vieneto arba ant uždarojo tranzito scenarijumi siunčiamos taros;
- išsiųsti į paskirties paštą atitinkamus EDI pranešimus.

2.6.3.3.Standartinis PVM surinkimo mechanizmas

Pagal standartinę procedūrą taikomas procesas yra tapatus aprašytajam 2.6.3.2 skirsnyje dėl specialių procedūrų.

3. PVM SURINKIMO MECHANIZMAI

3.1. SCHEMA IOSS

3.1.1. Pagrindinė koncepcija ir proceso aprašymas

Pagrindinė koncepcija

Nuo 2021 m. liepos 1 d. visos į ES importuojamos mažos vertės prekės bus apmokestinamos PVM. Nuotolinės prekybos importuojamomis prekėmis pridėtinės vertės mokesčiui deklaruoti ir sumokėti buvo sukurta speciali nuotolinei prekybai iš trečiųjų šalių ar trečiųjų teritorijų į ES importuojamomis prekėmis skirta schema, vadinamoji vieno langelio principu veikianti importo sistema (IOSS).

Toliau pateiktas paaiškinimas tėra trumpa IOSS apžvalga, kurioje siekiama aprašyti pagrindinius sistemos veikimo aspektus. Išsamus sistemos paaiškinimas pateiktas Aiškinamųjų pastabų dėl PVM 4.2 skirsnyje, kuriame, be kita ko, aprašyta, kokiems sandoriams taikoma ši schema, kas ja gali naudotis ir kaip ji veikia.

Naudotis šia specialia schema (IOSS) pardavėjams neprivaloma. Šiame rekomendaciniame dokumente, atsižvelgiant į kontekstą, sąvoka „pardavėjas“ gali reikšti tiekėją, pagrindinį tiekėją ir tiekėju laikomą asmenį (elektroninę sąsają). Be to, gali būti reikalaujama, kad šie pardavėjai, norėdami naudotis IOSS, paskirtų tarpininką.

Kad galėtų naudotis IOSS, apmokestinamasis asmuo arba jo tarpininkas turi užsiregistruoti schemoje IOSS ir gauti IOSS PVM mokėtojo kodą. Tai, kas gali naudotis IOSS, išsamiai paaiškinta Aiškinamųjų pastabų dėl PVM 4.2.4 ir 4.2.5 skirsniuose. Registravimosi procesas išsamiai aprašytas OSS vadove. Pasirinkęs naudotis IOSS pardavėjas turi deklaruoti visą savo nuotolinę prekybą importuojamomis mažos vertės prekėmis, skirtomis vartotojams visoje ES, naudodamas savo IOSS PVM mokėtojo kodą. Tai, ar pardavėjas pagal IOSS surinko visos prekybos mažos vertės prekėmis, parduotomis parduotos vartotojams Europos Sąjungoje, PVM tikrina registracijos valstybės narės mokesčių institucijos.

Į šios specialios schemos (IOSS) taikymo sritį patenka tik nuotolinė prekyba siuntose esančiomis iš trečiosios teritorijos ar trečiosios šalies į ES importuojamomis prekėmis, kurių tikroji vertė tiekimo metu neviršija 150 EUR. Į IOSS taikymo sritį nepatenka akcizais apmokestinamos prekės (paprastai tai alkoholis arba tabako gaminiai pagal PVM direktyvos 2 straipsnio 3 dalį).

IOSS taikymo sritis išsamiau aprašyta Aiškinamųjų pastabų dėl PVM 4.2.3 skirsnyje. Be to, IOSS, specialių procedūrų ir H7 muitinės deklaracijos taikymo srities santrauka pateikta *1 priede*.

Proceso aprašymas

IOSS iš esmės veikia taip:

- pardavėjas vienoje valstybėje narėje užsiregistruoja PVM mokėtoju, surenka nuotolinės prekybos prekėmis, kurios siunčiamos / vežamos vartotojams Europos Sąjungoje, PVM ir deklaruoja bei sumoka šį PVM registracijos valstybei narei, o paskui ši valstybė narė jį paskirsto prekių paskirties valstybėms narėms;

- šiuo atveju importuojant į ES, prekės pridėtinės vertės mokesčiu neapmokestinamos. Importo valstybės narės muitinė sudaro mėnesinį importo vertės pagal IOSS PVM mokėtojų kodus sąrašą ir pateikia jį registracijos valstybės narės mokesčių administratoriui.

IOSS proceso apžvalga pateikta šiame paveiksle[11]:

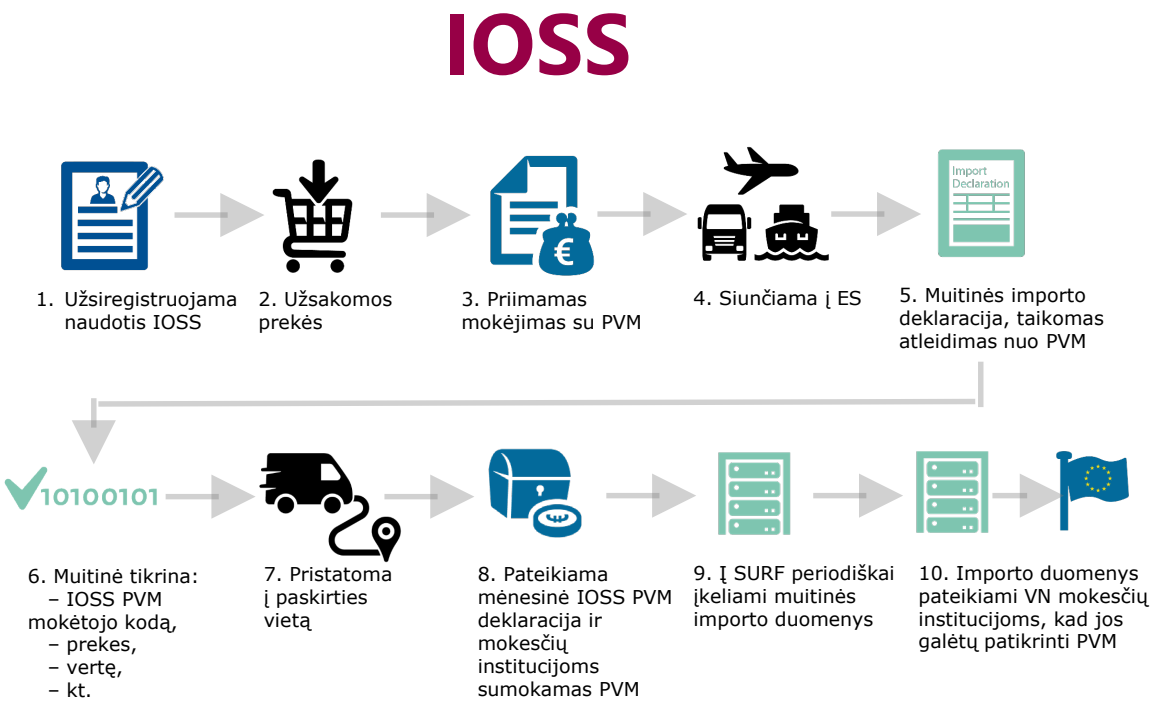

[11] Pažymėtina, kad tai supaprastintas scenarijus ir kad gali būti įvairių alternatyvų (pvz., mokėjimas taip pat gali būti atliekamas pristatant).

Prekių importavimas iš trečiųjų šalių ar trečiųjų teritorijų

Vykdant nuotolinę prekybą iš trečiųjų teritorijų ar trečiųjų šalių importuojamomis prekėmis pagal IOSS, apmokestinamasis įvykis įvyksta ir prievolė apskaičiuoti PVM atsiranda tiekimo laiku (priimant mokėjimą).
Siekiant išvengti dvigubo apmokestinimo, prekių, kurios buvo deklaruotos nurodant galiojantį PVM mokėtojo kodą, importas atleidžiamas nuo PVM. Muitinės deklaracija (H1, H6, H7 arba I1), kurioje nurodytas galiojantis IOSS PVM mokėtojo kodas ir papildomos procedūros kodas F48, laikytina prašymu atleisti nuo PVM importuojant. Muitinė atlieka patikrinimus, siekdama nustatyti, ar įvykdytos atleidimo nuo PVM importuojant ir, jei taikoma, konkrečios muitinės deklaracijos naudojimo sąlygos. Jei kuri nors sąlyga neįvykdyta, muitinės deklaracija turi būti atmetama[12] (pvz., jei nurodytas negaliojantis IOSS PVM mokėtojo kodas) arba deklarantas ją turi pataisyti (pvz., jei nurodyta per maža vertė, bet tikroji vertė vis tiek neviršija 150 EUR).

SMK DA 143a straipsnio taikymo pavyzdys

Į laisvą apyvartą VN A išleidžiamas IOSS siuntinys su dvejais internetu užsisakytais marškinėliais, kurių kiekvieno vertė yra 30 EUR, o galutinė paskirties vieta – VN B. Duomenų elemente 13 16 000 000 nurodytas galiojantis IOSS PVM mokėtojo kodas, o duomenų elemente 11 10 000 000 – papildomų procedūrų kodai C07 ir F48. Draudimai ir apribojimai prekėms netaikomi.

3.1.2. Subjektų atsakomybė pagal schemą IOSS

E. prekybai taikomose PVM taisyklėse nustatyta IOSS besinaudojančio apmokestinamojo asmens (arba, jei taikoma, jo tarpininko)[13] atsakomybė už nuotolinės prekybos importuojamomis prekėmis PVM surinkimą bei mokėjimą ir pareiga pateikti IOSS PVM deklaraciją. IOSS tarpininkas yra kas kita nei deklarantas arba jo atstovas, dalyvaujantis išleidžiant prekes į laisvą apyvartą Europos Sąjungoje.

Su muitine susijusi atsakomybė skiriasi, atsižvelgiant į muitinės deklaracijos pateikėją ir atstovavimo tipą. Tiesioginio atstovavimo atveju atstovo atsakomybė ribojama pagal SMK 18 straipsnį, nes deklarantas yra atstovaujamasis asmuo.

Netiesioginio atstovavimo atveju atstovas tampa deklarantu ir yra solidariai atsakingas kartu su atstovaujamuoju asmeniu.

[12] SMK 172 straipsnyje nurodyta, kad gali būti priimama tik tokia muitinės deklaracija, kuri atitinka SMK 2 skyriuje reikalaujamas sąlygas. Šie reikalavimai susiję su informacija, kurios reikia taikant nuostatas, susijusias su muitinės procedūra, kuriai prekės buvo deklaruotos.
[13] PVM direktyvos 369l–369x straipsniai.

Importuotojas taip pat gali įforminti prekes tiesiogiai, t. y. nesinaudodamas atstovo muitinėje paslaugomis; tada jis pats yra deklarantas.

3.1.3. IOSS PVM mokėtojo kodas

1. *Ar įmanoma susieti siuntą su unikaliu identifikatoriumi, orlaivio važtaraščiu, unikaliu siuntos numeriu arba elektroninės sąsajos sudarytu unikaliu sandorio numeriu?*

Į muitinės deklaraciją galima įtraukti informaciją apie pagrindinio pardavėjo / elektroninės sąsajos sudarytą unikalų identifikatorių (duomenų elementas 12 08 000 000, unikalus prekių siuntos registracijos numeris (UCR) – ekonominės veiklos vykdytojams neprivalomas), kuris šiomis aplinkybėmis paprastai gali būti užsakymo numeris arba unikalus siuntos numeris. Šią informaciją galima naudoti vykdant poauditinę veiklą. Be to, siunta visada identifikuojama pagal transporto dokumento nuorodą. Jei elektroninė sąsaja žino transporto dokumento nuorodą, nustatyti sąsają tarp tiekimo (komercinio sandorio) ir prekių importo lengva.

2. *Ar elektroninė sąsaja gali dalyvauti perduodant duomenis muitinei, t. y. siųsti elektroninius duomenis apie siuntas tiesiai vežėjui arba muitinei?*

Jei elektroninė sąsaja pateikia muitinės deklaraciją pati, IOSS PVM mokėtojo kodą galima nurodyti tiesiai ES muitinei muitinės deklaracijoje. Perduoti ES muitinei tik IOSS PVM mokėtojo kodą elektroninės sąsajos, nepateikdamos muitinės deklaracijos, negali. Vis dėlto Europos Komisija rengiasi vidutinės trukmės laikotarpiu nustatyti tiesioginius elektroninių sąsajų / tiekėjų ir muitinės informacijos mainus.

3. *Kas nutinka, jei IOSS PVM mokėtojo kodo muitinės deklaracijoje trūksta arba jis negalioja?*

Tai, ar muitinės deklaracijoje yra nurodytas IOSS PVM mokėtojo kodas ir (arba) ar jis galioja, muitinė tikrina elektroniniu būdu IOSS PVM mokėtojų kodų registre. Į šią duomenų bazę bus įtraukti visi visų valstybių narių suteikti IOSS PVM mokėtojų kodai ir jų galiojimo pradžios bei pabaigos datos.

Deklarantai gali tik patikrinti, ar yra nurodytas IOSS PVM mokėtojo kodas. Galiojimo jie patikrinti negali, nes patys neturi prieigos prie IOSS PVM mokėtojų kodų duomenų bazės. Prieigą prie šios duomenų bazės per savo nacionalinę importo sistemą turi tik valstybių narių muitinės.

Daugiau informacijos apie deklarantą pateikta 2.2.2 skirsnyje. Pardavėjas / elektroninė sąsaja turės perduoti šį kodą importuotojui (t. y. gavėjui) arba jo atstovui muitinėje.

Jei muitinės deklaracijoje nurodytas IOSS PVM mokėtojo kodas negalioja arba šis kodas apskritai nenurodytas, naudotis importo apmokestinimo schema negalima ir atleidimas nuo PVM negali būti taikomas. Todėl importo metu muitinė ims PVM.

Atsakomybė už galiojančio IOSS PVM mokėtojo kodo pateikimą tenka pardavėjui / elektroninei sąsajai. Muitinės deklaracija, kurioje nurodytas negaliojantis IOSS PVM mokėtojo kodas, bus atmesta ir reikės pateikti naują muitinės deklaraciją, siekiant pasinaudoti specialiomis procedūromis arba standartiniu PVM surinkimo mechanizmu, ir deklaruoti šias prekes kompetentingai muitinės įstaigai.

Vis dėlto, jei neteisingas IOSS PVM mokėtojo kodas buvo nurodytas dėl rašybos klaidos, deklarantas vis tiek gali prašyti atleisti nuo PVM pagal IOSS naujoje muitinės deklaracijoje, jei turi teisingą IOSS PVM mokėtojo kodą (pirminio perdavimo klaida).

4. *Ar muitinės deklarantai gali naudotis PVM įgyvendinimo reglamento 5c straipsnyje nurodyta ribota atsakomybe?*

PVM įgyvendinimo reglamento 5c straipsnio nuostatos taikomos tik PVM direktyvos 14a straipsnyje nurodytoms elektroninėms sąsajoms. Jos netaikomos su muitine susijusioms prievolėms.

Kad panašią apsaugos priemonę būtų galima įtraukti į muitinės teisės aktus, reikėtų iš dalies pakeisti SMK.

3.1.4. 150 EUR riba

5. *Kas nutinka, jei muitinė mano, kad nurodyta per maža prekių, kurioms buvo taikyta IOSS, vertė ir kad teisinga tikroji vertė viršija 150 EUR? Kieno interesais teikiama importo deklaracija?*

Tam tikromis aplinkybėmis, nepaisant susijusio asmens sąžiningumo, tikroji prekių vertė gali viršyti 150 EUR ribą, pvz., dėl valiutos kurso svyravimų (žr. 3.1.5 skirsnį), surištų siuntų (žr. 3.1.6 skirsnį) ir pan.

Jei, pateikus prekes muitinei, jai kyla pagrįstų įtarimų, kad tikroji vertė viršija 150 EUR (pvz., dėl tiekėjo klaidingos kainodaros arba tyčia nurodytos per mažos vertės), importo valstybės narės muitinė turės surinkti importo PVM ir muitą įformindama prekes, net jei prekės buvo deklaruotos pagal IOSS (pvz., vartotojas tiekėjui arba elektroninei sąsajai PVM jau sumokėjo). Tai pirmiausia bus taikoma tada, kai, atlikus patikrinimo procedūras pagal SMK ĮA 140 straipsnį, galiausiai nebus patvirtinta deklaruota sandorio vertė.

Šiuo atveju, jei valstybė narė, kurioje IOSS prekės buvo deklaruotos išleidimui į laisvą apyvartą įforminti, yra ne ta valstybė narė, į kurią prekės vežamos / siunčiamos, prekės bus įforminamos pagal taisykles, taikomas siuntoms, kurių vertė viršija 150 EUR.

Deklarantas / jo atstovas pateiks naują importo deklaraciją, naudodamas H1 arba, jei taikoma, H6 arba I1 duomenų rinkinį. Jei importuotojas sutinka su prekių pristatymu, jis muitinei turėtų sumokėti importo PVM ir galbūt muitą. Be to, deklarantas prašo pripažinti ankstesnę muitinės deklaraciją negaliojančia (žr. 5 skyriuje pateiktą informaciją).

Vis dėlto importuotas prekių gali atsisakyti – šiuo atveju taikoma įprastinė muitinės praktika ir formalumai.

Abiem atvejais importuotojas gali susisiekti su tiekėju arba elektronine sąsaja ir pareikalauti grąžinti neteisingai tiekimo metu sumokėtą PVM (ir galbūt prekių vertę, jei pristatymo buvo atsisakyta). Šiuo tikslu vartotojas gali naudotis mokėjimo muitinei įrodymu arba muitinės sprendimu dėl sunaikintų arba perduotų prekių. Tikrasis įrodymas priklausys nuo to, ar importuotojas (t. y. gavėjas) perėmė prekes. Jei jis jas iš tikrųjų perėmė ir sumokėjo perskaičiuotą PVM sumą ir, jei taikoma, muitą, siekdamas susigrąžinti šias sumas iš tiekėjo arba elektroninės sąsajos, kaip įrodymą jis naudos muitinės sprendimą dėl prekių išleidimo ir PVM sumokėjimo patvirtinimą. Jei jis priimti prekes atsisako, prekės grąžinamos ir iš esmės tiekėjas neturėtų reikalauti papildomo patvirtinimo, išskyrus eksporto patvirtinimą.

Jei PVM renkamas importuojant prekes, šis prekių tiekimas neturi būti įtraukiamas į IOSS PVM deklaraciją. Remdamasis vartotojo mokėjimo muitinei įrodymu, tiekėjas, elektroninė sąsaja arba tarpininkas gali pataisyti savo IOSS PVM deklaraciją ir apskaitos registrus.

Daugiau informacijos apie taikomus muitinės formalumus pateikta šio dokumento 2.2.3 skirsnyje.

6. Kaip patikrinti, ar nurodyta ne per maža prekių vertė?

Pareiga tikrinti importuojamų prekių vertę tenka importo valstybių narių muitinėms, remiantis rizikos vertinimo kriterijais, ypač tada, kai dėl neįprastai mažų kainų kilus pagrįstų abejonių reikia pradėti tikrinimo procedūras pagal SMK ĮA 140 straipsnį. Atlikdami rizikos vertinimą muitinės pareigūnai atsižvelgia į kelis veiksnius – vienas iš jų yra prekių vertė.

7. Kas nutinka, jei nurodoma per maža prekių vertė, bet pataisyta tikroji vertė neviršija 150 EUR?

Muitinės požiūriu importo deklaracijos, kurioje pateikiamas H7 duomenų rinkinys, naudojimo sąlygos tebėra įvykdytos. Vis dėlto muitinės deklaraciją reikia pataisyti, pataisant tikrąją vertę pagal 2.2.3 skirsnyje aprašytą procedūrą.

Šioje situacijoje mažos vertės prekių importui vis tiek turėtų būti taikomas atleidimas nuo PVM importuojant, jei muitinės deklaracijoje nurodomas galiojantis IOSS PVM

mokėtojo kodas ir įvykdomos naudojimosi IOSS sąlygos. Prekės bus išleidžiamos nemokant papildomo PVM muitinei (IOSS PVM deklaracijoje reikia nurodyti teisingą PVM sumą ir ją turi sumokėti tiekėjas arba elektroninė sąsaja tiesiogiai arba per šiuo tikslu paskirtą tarpininką). Papildomas PVM bus susigrąžintas palaikant muitinių ir mokesčių institucijų administracinį bendradarbiavimą.

Šioje situacijoje deklarantui muitinėje neturėtų tekti prievolė sumokėti papildomą PVM, nebent ją pagrindžia konkrečios aplinkybės, pvz., dalyvavimas sukčiavimo schemoje ir taikomi nacionalinės teisės aktai.

8. *Kam IOSS naudojimosi atveju tenka atsakomybė sumokėti papildomą PVM (ir sankcijas bei palūkanas), jei išleidus prekes nustatoma, kad buvo nurodyta per maža jų vertė?*

Auditą po prekių išleidimo atlieka mokesčių institucijos, tikrindamos IOSS PVM deklaraciją ir pardavėjo apskaitos registrus. Šiuo atveju vienintelis asmuo, kuriam tenka prievolė sumokėti papildomą PVM (ir sankcijas bei palūkanas) po prekių išleidimo naudojantis IOSS, yra tiekėjas, tiekėju laikomas asmuo arba tarpininkas. Ji gali tekti ir deklarantui, jei jis aktyviai dalyvauja sukčiavimo schemoje.

9. *Kas nutinka, jei prekių vertė jų pateikimo muitinei metu skiriasi nuo prekių vertės, kuri nurodyta prie prekių pridėtuose dokumentuose (pvz., jei pirkimo momentu prekėms buvo taikoma akcija / nuolaidos laikotarpis)?*

Tikroji vertė importavimo metu yra grynoji kaina, kurią vartotojas sumokėjo tiekimo laiku (t. y. kai buvo priimtas vartotojo mokėjimas), kaip nurodyta prie prekių pridėtame dokumente (t. y. komercinėje sąskaitoje faktūroje). Kilus abejonių, muitinė, prieš išleisdama prekes į laisvą apyvartą, gali paprašyti, kad vartotojas (t. y. importuotojas) pateiktų mokėjimo įrodymą.

3.1.5. Valiutos kursas

Jei prekių tiekėjas / elektroninė sąsaja pasirenka naudotis importo schema, visa nuotolinė prekyba importuojamomis prekėmis, kurių vertė neviršija 150 EUR, turi būti deklaruojama pagal IOSS. Vis dėlto, nepaisant visų IOSS pranašumų, ši schema netaikoma prekybai prekėmis, kurių vertė viršija 150 EUR. Kad galėtų nustatyti, ar konkrečiam pardavimui taikoma IOSS, prekių tiekėjas / elektroninė sąsaja turi taikyti PVM direktyvos 91 straipsnio 2 dalyje (dėl Europos centrinio banko skelbiamo dienos valiutos kurso) nurodytą valiutos kursą, taikomą tą dieną, kurią priimamas mokėjimas, neatsižvelgiant į tai, kada prekės bus iš tikrųjų importuojamos į ES.

Importuojant 150 EUR vertė tikrinama dar kartą muitų tikslais; šįkart, siekiant nustatyti muitinę vertę, atsižvelgiama į taikomą valiutos kursą, t. y. importo momentu galiojantį

valiutos kursą. Pastarasis nustatomas praėjusį mėnesį ir taikomas visam einamajam mėnesiui vykdomam importui.

Siekiant išvengti tokių situacijų, kai tiekimo metu buvusi mažesnė nei 150 EUR kaina importo metu viršija 150 EUR, rekomenduojama, kad IOSS pardavėjas / elektroninė sąsaja prie siuntos pridedamoje sąskaitoje faktūroje nurodytų kainą eurais, nustatytą mokėjimo už prekes priėmimo momentu. Importuojant prekes į ES, šią kainą muitinė pripažins ir todėl bus galima išvengti dvigubo apmokestinimo PVM importuojant.

Jei importo valstybė narė naudoja kitą nei euras valiutą, rekomenduojama, kad valstybė narė muitų ir apmokestinimo tikslais pripažintų sąskaitoje faktūroje eurais deklaruotą sumą, kaip aprašyta pirmiau. Tačiau, jei kaina sąskaitoje faktūroje eurais nenurodyta, muitinė turi taikyti importo momentu galiojantį valiutos kursą.

Pavyzdys

Nuotolinė prekyba prekėmis pagal schemą IOSS, galutinė prekių paskirties vieta yra Vokietijoje, prekės į ES įvežamos per Lenkiją, kurioje jos yra deklaruojamos išleidimui į laisvą apyvartą įforminti. Prie siuntos pridėta sąskaita faktūra yra išrašyta eurais; Lenkijos muitinei rekomenduojama pripažinti vertę eurais.

Jei sąskaitoje faktūroje nurodyta suma išreikšta užsienio / ne ES valiuta ir importuojant ją konvertavus nustatoma maždaug 150 EUR vertė, muitinei rekomenduojama taikyti tinkamą strategiją, pagal kurią būtų galima tikrinti tikrąją 150 EUR vertę. Žr. Aiškinamųjų pastabų dėl PVM 4 skyriuje pateiktą atsakymą į 21 klausimą.

3.1.6. Siuntų sujungimas

Naudojantis IOSS, galimi du užsakymų sujungimo scenarijai:

(i) keli to paties vartotojo pateikti užsakymai sujungiami į vieną siuntą ir

(ii) keli įvairių vartotojų pateikti užsakymai sujungiami į vieną siuntą.

Jei pardavėjai i punkte nurodytus užsakymus siunčia vienoje bendroje siuntoje, visai šiai siuntai bus taikoma viena muitinės deklaracija. Šiuo atveju prekes siunčiantis asmuo turėtų žinoti, kad, jei siuntos vertė viršija 150 EUR, muitinė apskaičiuos muitą ir PVM importuojant pagal visą siuntos vertę. Šiuo atveju prekių tiekėjas / elektroninė sąsaja turės grąžinti vartotojui pagal IOSS sumokėtą PVM, remdamasis (-asi) muitinei sumokėto PVM ir galbūt muito mokėjimo įrodymu. Prekių tiekėjas / elektroninė sąsaja galės patikslinti savo IOSS PVM deklaraciją (jei ji jau pateikta), atsižvelgdamas (-a) į tai, kad pagal IOSS PVM mokėti nebereikia. Prekių tiekėjas / elektroninė sąsaja savo apskaitos dokumentuose taip pat turėtų saugoti šį vartotojo atlikto PVM mokėjimo įrodymą.

Elektroninės sąsajos paprastai nemato importo, kuriam sudaromos sąlygos per jų platformas, sujungimo praktikos, todėl negali to patikrinti, jei tai visiškai priklauso nuo pardavėjo.

Šiuo atveju elektroninė sąsaja turi daryti tam tikras pagrįstas prielaidas, pvz., jei tas pats vartotojas tuo pačiu metu iš to paties tiekėjo užsako kelias prekes, elektroninė sąsaja darys prielaidą, kad prekės sudarys vieną siuntą. Jei tas pats vartotojas tą pačią dieną pateikia kelis atskirus užsakymus, elektroninė sąsaja darys prielaidą, kad atskiriems užsakymams priklausančios prekės sudarys atskiras siuntas.

Pagal ii punkte nurodytą scenarijų Europos Sąjungos Teisingumo Teismas byloje C-7/08 yra nusprendęs, kad sujungtos siuntos, kurių bendra tikroji vertė viršija 150 EUR, bet kiekvienos atskirai vertė yra nedidelė, gali būti išleidžiamos į laisvą apyvartą atleidžiant nuo muitų, jei kiekvienas sujungtą siuntą sudarantis siuntinys atskirai skirtas gavėjui Europos Sąjungoje.

Tai reikštų, kad, jei siunta atitinka naudojimosi IOSS sąlygas užsakymo lygmeniu ir yra siunčiama pakete, kurio etiketėje atskirai nurodytas gavėjas, bet paskui įtraukiama į didesnį siuntinį kartu su kitais skirtingiems gavėjams skirtais paketais, ir muitinės deklaracijoje nurodytas galiojantis IOSS PVM kodas, pirmenybė būtų teikiama atleidimui nuo PVM importuojant.

Kadangi informacija apie importuotojus turi būti pateikiama deklaracijos bendrosios dalies lygmeniu, pasirinkus šį sprendimą reikia pateikti tiek muitinės deklaracijų, kiek yra importuotojų (atskirų gavėjų).

Vis dėlto muitinė gali atlikti patikrinimus, siekdama išsiaiškinti, ar užsakymas arba siunta buvo dirbtinai išskaidytas (-as), siekiant pasinaudoti atleidimu nuo muitų, ir šiuo atveju taip pat būtų imamas muitas.

3.1.7. IOSS prekių grąžinimas

Prekių grąžinimui taikomi muitinės formalumai aprašyti 4 skyriuje Mažos vertės siuntų eksporto ir reeksporto formalumai ir 5 skyriuje Muitinės deklaracijos pripažinimas negaliojančia.

Jei prekė buvo sėkmingai pristatyta importuotojui, o paskui šis nusprendžia grąžinti ją pardavėjui, procesas skiriasi atsižvelgiant į tai, kaip pagrindinis pardavėjas nurodo vartotojui organizuoti grąžinimą.

PVM vartotojui (t. y. importuotojui) pardavėjas grąžina, grąžindamas prekių vertę. Todėl reikia pataisyti periodiškai teikiamą IOSS PVM deklaraciją, apmokestinamojo asmens, kuris naudojasi IOSS, arba jo tarpininko apskaitos registrus ir grąžinimo įrodymą reikia saugoti apskaitos registruose.

Esama situacijų, kai importuotos prekės turi trūkumų, bet pardavėjas leidžia importuotojui jas ne grąžinti, bet pasilikti, ir išsiunčia naujas prekes.

Muitinės požiūriu bus pateikiamos dvi išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaracijos, nes kiekviena iš jų taikoma skirtingoms prekėms, kurios bus išleistos į bendrąją rinką. Taikant PVM procedūrą, reikėtų vadovautis dabartine prekių pakeitimo situacija.

3.1.8. Mėnesinės deklaracijos

Pagrindinė koncepcija

Kad galėtų tikrinti, ar tinkamai naudojami IOSS PVM mokėtojų kodai, ir užkirsti kelią neteisėtam prekių importui taikant atleidimą nuo PVM pagal IOSS, PVM direktyvoje nustatyta speciali kontrolės priemonė. Pagal ją reikalaujama, kad valstybės narės parengtų mėnesinę bendros per tam tikrą mėnesį į tą valstybę narę importuotų IOSS prekių vertės deklaraciją, kurioje būtų nurodyta bendra importo vertė pagal IOSS PVM mokėtojo kodus. Ši deklaracija turi būti pateikiama atitinkamos registracijos valstybės mokesčių institucijai, kad remdamasi šiomis deklaracijomis, kaip papildoma priežiūros priemone, ji galėtų palyginti jose nurodytas sumas su IOSS PVM deklaracijoje pateikta informacija. Muitinės deklarantai su šia mėnesine deklaracija susijusių prievolių neturi.

Pagal ES sistemą Surveillance stebima, kiek ir (arba) už kokią vertę į Sąjungos bendrąją rinką importuojama ir iš jos eksportuojama konkrečių prekių, ir bus taikoma, kad valstybės narės galėtų įvykdyti su mėnesiniais sąrašais pagal IOSS susijusias prievoles.

Sistemą Surveillance eksploatuoja Mokesčių ir muitų sąjungos GD. Pagrindiniai sistemos Surveillance duomenų šaltiniai yra nacionalinėse muitinės deklaracijų apdorojimo sistemose tvarkomos importo ir eksporto muitinės deklaracijos.

Kaip tai veikia?

Valstybės narės reguliariai perduoda į sistemą Surveillance atitinkamus išleidimo į laisvą apyvartą muitinių deklaracijų duomenų elementus. Sistemoje Surveillance ši informacija apibendrinama ir paverčiama tokia informacija, kurią galima naudoti ataskaitoms ir analizei.

Naudojimosi IOSS atveju valstybės narės turi saugoti informaciją apie bendrą per tam tikrą mėnesį į laisvą apyvartą jose išleistų prekių, kurios buvo atleistos nuo PVM pagal IOSS, vertę ir sudaryti sąlygas susipažinti su šia informacija kitoms valstybėms narėms. Vertės turi būti nurodomos pagal IOSS PVM mokėtojų kodus. Todėl kompetentingos valstybių narių mokesčių institucijos pagal muitinės deklaracijos duomenis nustatytą PVM bazę gali sutikrinti su IOSS PVM deklaracijose deklaruotomis vertėmis.

3.2. SPECIALIOS PROCEDŪROS

3.2.1. Pagrindinė koncepcija ir proceso aprašymas (nuo pradžios iki galo)

Pagrindinė koncepcija

Į specialių procedūrų taikymo sritį patenka tik prekių, esančių siuntose, kurių tikroji vertė neviršija 150 EUR, importas, kai šių prekių siuntimas arba vežimas baigiasi importo valstybėje narėje. Akcizais apmokestinamos prekės į specialių procedūrų taikymo sritį nepatenka. Daugiau informacijos apie taikymo sritį pateikta Aiškinamųjų pastabų dėl PVM 4 skyriaus 4.3.3 skirsnyje.

Specialios procedūros nustatytos siekiant supaprastinti į ES importuojamų mažos vertės siuntų importo PVM surinkimą, kai nesinaudojama IOSS. Tačiau naudotis specialiomis procedūromis asmeniui, kuris deklaruoja prekes gavėjo (t. y. importuotojo) interesais, neprivaloma.

Pažymėtina, kad **PVM nelaikomas SMK 5 straipsnio 20 punkte apibrėžtu importo muitu. Sąjungos muitinės kodekse nustatyti muitinės formalumai taikomi mažos vertės siuntų importui. Tačiau su importo PVM susijusi prievolė yra apibrėžta PVM direktyvos 369z straipsnyje, o PVM apskaičiuojamas ir surenkamas pagal 369zb straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytas taisykles. Šiose taisyklėse nurodyta, kad prievolė sumokėti importo PVM tenka tam asmeniui, kuriam skirtos prekės. Ši nuostata šia prasme turėtų būti perkeliama į valstybių narių nacionalinės PVM teisės aktus.**

Proceso aprašymas

Specialių procedūrų proceso apžvalga pateikta šiame paveiksle:

Specialios procedūros

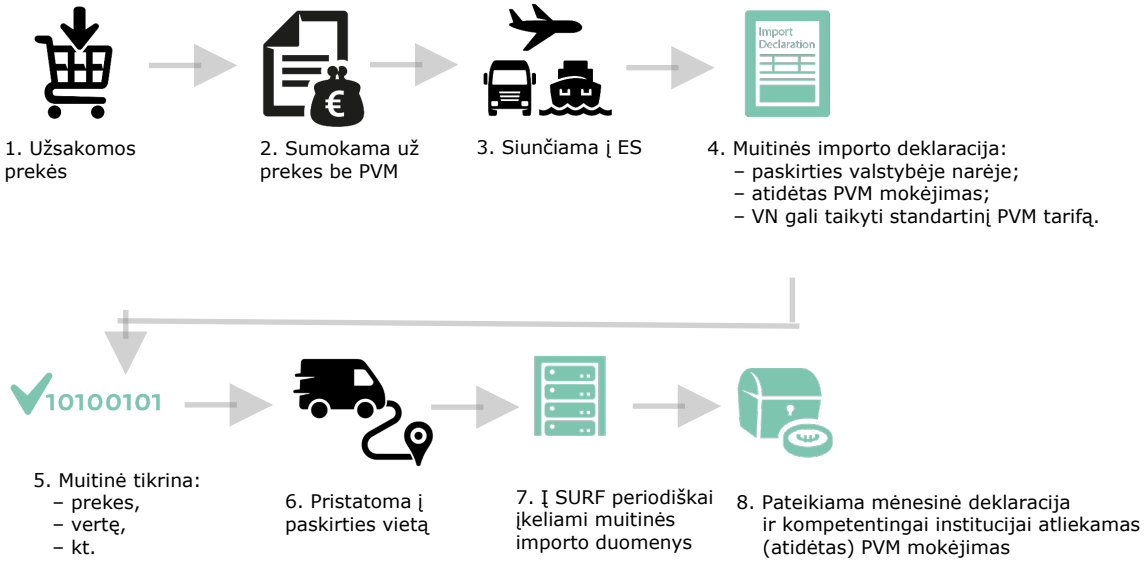

Specialiomis procedūromis galima naudotis tik jei prekių paskirties valstybė narė ir importo valstybė narė yra ta pati valstybė narė, t. y. jei galutinė importuotojui siunčiamų prekių paskirties vieta yra toje valstybėje narėje, kurioje prekės yra išleidžiamos į laisvą apyvartą. Tai būtina, nes prievolė sumokėti PVM atsiranda importo valstybėje narėje, o kitoje valstybėje narėje taikomo PVM ši valstybė narė surinkti negali.

Taip pat ir muitinės įstaiga, kuriai pagal jos kompetenciją galima deklaruoti mažos vertės siuntas išleidimui į laisvą apyvartą įforminti naudojantis specialiomis procedūromis, yra galutinės paskirties vietos valstybėje narėje veikianti muitinės įstaiga (SMK ĮA 221 straipsnio 4 dalis).

Pagal PVM direktyvos 201 straipsnį asmuo, kuriam tenka prievolė sumokėti importo PVM, gali būti bet kuris asmuo arba asmenys, kuriuos importo valstybė narė laiko arba pripažįsta turinčiais šią prievolę. Praktiškai prievolė sumokėti importo PVM paprastai tenka gavėjui (t. y. importuotojui).

Kad būtų galima išvengti sudėtingų grąžinimo procedūrų tuo atveju, kai prekių nebuvo galima pristatyti arba jei gavėjas (t. y. importuotojas) jų atsisakytų, prievolė sumokėti PVM atsiranda tik jei PVM buvo iš tikrųjų gautas iš gavėjo (t. y. importuotojo). Apskaitos registrus turi saugoti specialiomis procedūromis besinaudojantis asmuo (paprastai pašto paslaugų teikėjas, skubių siuntų vežėjas, tarpininkas muitinėje ir panašus ekonominės veiklos vykdytojas, jei jie pateikė prekes muitinei). Iš apskaitos registrų turi būti galima nustatyti bendrą per tam tikrą mėnesį surinktą PVM ir jais naudojantis turi būti galima pateikti įrodymus tais atvejais, jei PVM nebuvo galima surinkti todėl, kas prekės nebuvo pristatytos.

Pažymėtina, kad, norint naudotis specialiomis procedūromis, specialaus muitinės leidimo nereikia. Vis dėlto valstybės narės gali reikalauti, kad specialiomis procedūromis besinaudojantis asmuo įvykdytų sąlygas, taikomas leidžiant atidėti mokėjimą pagal SMK 110 straipsnį.

Leidimą atidėti muitų mokėjimą specialioms procedūroms galima taikyti tik jei mokėjimo atidėjimo sąlygos yra tos pačios, t. y. mokėjimo terminas yra kito mėnesio šešiolikta diena, atsižvelgiant į bendrą per tam tikrą mėnesį atsiradusių muitų sumą, kaip nustatyta SMK 108 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje.

Pagal specialias procedūras valstybės narės gali leisti sistemingai taikyti standartinį PVM tarifą, siekiant palengvinti deklaravimo procesą asmenims, kurie naudojasi specialiomis procedūromis ir veikia kaip atstovai muitinėje importuotojų (t. y. gavėjų) interesais. Kitaip dėl didelio mažos vertės siuntų skaičiaus šiems paslaugų teikėjams gali būti sudėtinga tinkamai taikyti lengvatinius PVM tarifus.

Muitinės deklaracijos, kurioje pateikiamas H7 duomenų rinkinys, naudojimo pavyzdys

Vartotojas valstybėje narėje A iš pardavėjo trečiojoje šalyje internetu užsisako knygą. Ši knyga paštu vežama į ES. Pardavėjas nėra užsiregistravęs naudotis IOSS, todėl PVM reikia mokėti importuojant. Tikroji knygos vertė yra 60 EUR, todėl siuntinio importui įforminti valstybėje narėje A galima naudoti muitinės deklaraciją, kurioje pateikiamas H7 duomenų rinkinys. Pašto paslaugų teikėjas valstybėje narėje A deklaruoja prekes naudodamasis specialiomis procedūromis, nurodydamas vartotoją Europos Sąjungoje kaip importuotoją, o papildomų procedūrų kodų lauke (D. E. 11 10 000 000) – kodus C07 ir F49. Muitinė išleidžia prekes į laisvą apyvartą, atidėdama PVM mokėjimą[14]*. Paštas apskaičiuoja PVM, taikydamas standartinį PVM tarifą valstybėje narėje A ir surenka PVM iš vartotojo, kad galėtų pristatyti knygą. Pašto paslaugų teikėjas atitinkamą PVM sumą sumokės muitinei / mokesčių institucijoms iki kito mėnesio šešioliktos dienos.*

3.2.2. Subjektų prievolės pagal specialias procedūras

3.2.2.1.Bendrosios prievolės

Apskritai muitinės deklaraciją turi pateikti tiesioginis arba netiesioginis atstovas.

Dėl prievolės sumokėti PVM susijusiems subjektams tenka ši atsakomybė:

- ✓ vartotojui (paprastai jis yra siuntinio gavėjas, t. y. importuotojas) tenka prievolė sumokėti PVM; ir

[14]Nustatyta PVM direktyvos 369zb straipsnyje.

- ✓ specialiomis procedūromis besinaudojančiam asmeniui (paprastai jis yra prekes muitinei vartotojo interesais pateikiantis asmuo) tenka prievolė surinkti PVM iš importuotojo ir sumokėti surinktą PVM muitinei / mokesčių institucijoms. Mokėjimas muitinei arba mokesčių institucijoms turi būti atliekamas kas mėnesį.

3.2.2.2.Per mažos vertės nurodymas

Jei muitinė mano, kad nurodyta per maža prekių, kurioms buvo taikytos specialios procedūros, vertė ir kad teisinga tikroji vertė viršija 150 EUR, pasitvirtinus šiam įtarimui, atsiranda prievolė sumokėti pagal teisingą sumą apskaičiuotą muitą ir taikomos atitinkamos SMK nuostatos. Įtarimas, kad nurodyta per maža vertė, gali pasitvirtinti skirtingu proceso momentu.

Jei prekės buvo deklaruotos išleidimui į laisvą apyvartą įforminti naudojant muitinės deklaraciją, kurioje pateikiamas H7 duomenų rinkinys, ir nurodyta per maža vertė nustatoma prieš priimant muitinės deklaraciją, deklaracija atmetama ir deklarantas turi pateikti naują išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaraciją, pateikdamas H1 arba, jei taikoma, H6 arba I1 duomenų rinkinį.

Jei nurodyta per maža vertė nustatoma tikrinant muitinės deklaraciją arba atliekant tikrinimą po prekių išleidimo, taikomos 2.2.3 skirsnyje aprašytos procedūros.

3.2.3. Mėnesinio mokėjimo procesas

Specialiomis procedūromis besinaudojančiam asmeniui (paprastai tai importuotojo / gavėjo interesais veikiantis atstovas) tenka pareiga surinkti PVM iš vartotojo ir perduoti surinktas PVM sumas muitinei. Šis mokėjimas turi būti atliekamas iki mėnesio, einančio po mėnesio, kuriuo buvo surinktas PVM, šešioliktos dienos.

Pagal PVM direktyvos 369zb straipsnį naudojantis specialiomis procedūromis surinktą PVM būtina nurodyti elektroniniu būdu mėnesinėje deklaracijoje. Deklaracijoje nurodoma bendra per atitinkamą kalendorinį mėnesį surinkto PVM suma. Pažymėtina, kad ši deklaracija nėra SMK 5 straipsnio 12 punkte apibrėžta muitinės deklaracija.

Vis dėlto valstybės narės gali reikalauti, kad specialiomis procedūromis besinaudojantis asmuo įvykdytų sąlygas, taikomas leidžiant atidėti mokėjimą pagal SMK 110 straipsnį. Ši galimybė, t. y. nerinkti kiekvienos atskiros siuntos PVM importo metu, jau taikoma keliose valstybėse narėse. Norint naudotis tuo pačiu leidimu, reikia patikrinti, ar terminas yra kito mėnesio šešiolikta diena.

Specialiomis procedūromis besinaudojantis asmuo turi saugoti muitinio įforminimo, pagal kurį PVM buvo surinktas naudojantis specialiomis procedūromis, apskaitos registrus importo valstybės narės nustatytą laikotarpį. Šie apskaitos registrai turi būti pakankamai išsamūs, kad importo valstybės narės mokesčių institucija ir (arba) muitinė

galėtų patikrinti, ar tinkamai deklaruotas ir surinktas PVM. Daugiau informacijos pateikta Aiškinamųjų pastabų dėl PVM 4 skyriaus 4.3.6 skirsnyje.

Jei prekių nebuvo galima pristatyti tą patį mėnesį, kuriuo jos buvo išleistos į laisvą apyvartą, pagal PVM direktyvos 369zb straipsnio 1 dalį PVM nebuvo galima faktiškai surinkti šį mėnesį. Šias PVM sumas reikia nurodyti kitą mėnesį, kuriuo prekės buvo faktiškai pristatytos ir specialiomis procedūromis besinaudojantis asmuo surinko PVM iš importuotojo.

Pavyzdys

Bulgarijos pašto paslaugų teikėjas, kaip netiesioginis vartotojo atstovas muitinėje, deklaruoja prekes išleidimui į laisvą apyvartą įforminti Bulgarijoje 2021 m. rugpjūčio 31 d. Standartinį PVM tarifą atitinkančią PVM sumą vartotojas Bulgarijos pašto paslaugų teikėjui sumoka 2021 m. rugsėjo 2 d. Bulgarijos pašto operatorius šį PVM turi sumokėti iki 2021 m. spalio 16 d. kartu su visu kitu pagal specialias procedūras per 2021 m. rugsėjo mėn. surinktu PVM.

3.2.4. Prekių ir PVM grąžinimas

Prekių grąžinimui taikomi muitinės formalumai aprašyti 4 skyriuje *Mažos vertės siuntų eksporto ir reeksporto formalumai* ir 5 skyriuje *Muitinės deklaracijos pripažinimas negaliojančia*.

Jei prekių nebuvo galima pristatyti gavėjui (t. y. importuotojui), prievolė sumokėti PVM pagal specialias procedūras neatsiranda. Šiuo atveju išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaracija bus pripažįstama negaliojančia ir prekės bus išsiunčiamos atgal pirminiam siuntėjui. Specialiomis procedūromis besinaudojantis asmuo mėnesinėje PVM deklaracijoje turi nurodyti negaliojančia pripažintą išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaraciją ir prekių eksportą (grąžinimą).

Prekėms, kurios buvo sėkmingai pristatytos gavėjui (t. y. importuotojui), bet kurias jis paskui nusprendžia grąžinti pardavėjui, taikomas su muitinės formalumais susijęs procesas išsamiai aprašytas 5.1 skirsnio paskutinėje pastraipoje.

3.2.5. Informacijos teikimas į sistemą „Surveillance“

Išleidimo į laisvą apyvartą naudojantis specialiomis procedūromis muitinės deklaracijų duomenys bus perduodami į sistemą Surveillance. Vis dėlto atitinkamo importo mėnesinės deklaracijos nebus rengiamos.

3.3. STANDARTINIS PVM SURINKIMO MECHANIZMAS

3.3.1. Pagrindinė koncepcija

Jei importo pridėtinės vertės mokesčiui surinkti nesinaudojama supaprastinimu (IOSS arba specialiomis procedūromis), taikomos standartinės taisyklės, todėl importo PVM renkamas pagal taikomas muitinės taisykles ir PVM direktyvos 201, 274 ir 275 straipsnius.

3.3.2. Proceso aprašymas

Naudojantis standartiniu importo PVM surinkimo mechanizmu, prekes, kurioms pagal AMR 23 straipsnio 1 dalį arba 25 straipsnio 1 dalį taikomas atleidimas nuo muitų, deklaruoti išleidimui į laisvą apyvartą įforminti pagal SMK ĮA 221 straipsnio 4 dalį galima tik toje valstybėje narėje, kurioje baigiasi prekių siuntimas arba vežimas. Taigi, importo valstybė narė ir paskirties (vartojimo) valstybė narė turi būti ta pati. Tai būtina, nes prievolė sumokėti PVM atsiranda importo valstybėje narėje, o ši valstybė narė negali surinkti PVM, taikydama kitoje valstybėje narėje galiojantį PVM tarifą. Deklaraciją pateikiantis asmuo gali pasirinkti, kokią deklaraciją teikti: deklaraciją, kurioje pateikiamas H7, I1 ar H1 duomenų rinkinys (H6 duomenų rinkinys skirtas tik pašto paslaugų teikėjams).

Pagal PVM direktyvos 201 straipsnį asmuo, kuriam tenka prievolė sumokėti importo PVM, importuojant gali būti bet kuris asmuo arba asmenys, kuriuos importo valstybė narė laiko arba pripažįsta turinčiais šią prievolę. Praktiškai prievolė sumokėti importo PVM paprastai tenka importuotojui (t. y. gavėjui), o netiesioginio atstovavimo atveju – kartu su muitinės deklaraciją pateikiančiu deklarantu.

Jei iki 2021 m. spalio 1 d. pašto siuntose esančios prekės išleidžiamos į laisvą apyvartą kitu veiksmu pagal deleguotojo akto 141 straipsnio 3 dalį, pridėtinės vertės mokestį deklarantas importo muitinei turi sumokėti tik jei muitinės deklaracija buvo priimta, o šioje pašto siuntoje esančios prekės buvo išleistos į laisvą apyvartą ir pristatytos gavėjui. Tačiau jei prekių gavėjui nebuvo galima pristatyti, išleidimo į laisvą apyvartą deklaracija laikoma nepateikta ir šioje pašto siuntoje esančios prekės ir toliau laikinai saugomos, kol reeksportuojamos, sunaikinamos arba kitaip perleidžiamos pagal SMK 198 straipsnį.

Standartinio proceso dalys išsamiau nurodytos šioje apžvalgoje:

Standartinis PVM surinkimo mechanizmas

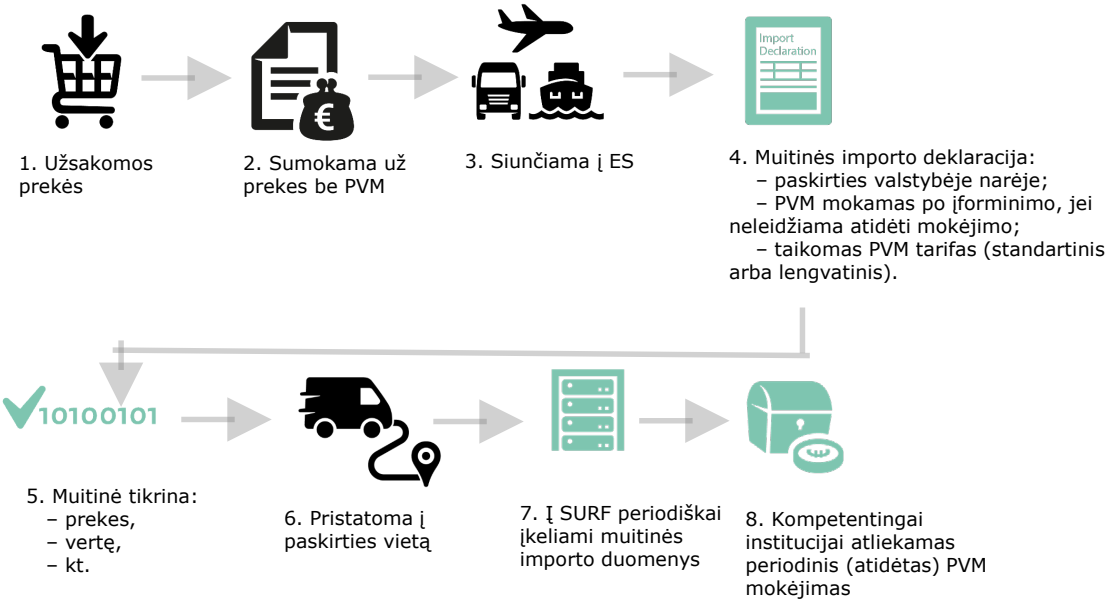

4. MAŽOS VERTĖS SIUNTŲ EKSPORTO IR REEKSPORTO FORMALUMAI

4.1. Apžvalga

<table>
<tr><th rowspan="2">Siuntos tipas</th><th rowspan="2">Prekių vertė</th><th colspan="2">Muitinės formalumai, taikomi</th><th colspan="2" rowspan="2">PVM grąžinimui taikomi formalumai</th></tr>
<tr><th>Sąjungos prekių eksportui</th><th>importuotų prekių grąžinimui</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Pašto ir skubios siuntos</td><td rowspan="2">≤150 EUR
(IOSS ir ne IOSS)</td><td rowspan="2">Deklaravimas kitu veiksmu, SMK DA 141 straipsnio 4a dalis, muitinei turi būti prieinami ir priimtini tam tikri duomenys.</td><td rowspan="2">Deklaravimas kitu veiksmu, muitinei turi būti priimtini ir prieinami tam tikri duomenys,[15]
(pagal SMK DA 141 straipsnio 4a dalį ir, jei taikoma, 142 straipsnio b punktą).</td><td colspan="2">Importo muitinės deklaracija pripažįstama negaliojančia ir išnyksta prievolė sumokėti PVM.</td></tr>
<tr><td>IOSS

PVM susigrąžinimas tiesiai iš pardavėjo.</td><td>Ne IOSS

PVM grąžina arba jo išieškoti atsisako muitinė arba mokesčių institucijos.</td></tr>
<tr><td>>150 EUR
≤1 000 EUR</td><td>Deklaravimas kitu veiksmu, SMK DA 141 straipsnio 4a dalis, muitinei turi būti priimtini ir prieinami tam tikri duomenys.</td><td>Elektroninė eksporto deklaracija (pagal SMK DA 142 straipsnio b punktą deklaruoti kitu veiksmu negalima).</td><td colspan="2">Importo muitinės deklaracija pripažįstama negaliojančia ir išnyksta prievolė sumokėti PVM.</td></tr>
</table>

4.2. PAŠTO SIUNTOS

4.2.1. Eksporto deklaravimo kitu veiksmu taikymo sritis

a) Teisinis pagrindas

Pagal SMK DA 140 straipsnio 1 dalies d punktą, 141 straipsnio 4 dalį ir 142 straipsnį pašto siuntose esančios prekės, kurių vertė neviršija 1 000 EUR ir kurios nėra apmokestinamos eksporto muitu, laikomos deklaruotomis eksportui įforminti, jas išvežant iš Sąjungos muitų teritorijos, jei:

- dėl jų nėra pateikta prašymo grąžinti muitą ar kitus privalomuosius mokėjimus, išskyrus atvejus, kai toks prašymas susijęs su prekių, kurios atleidžiamos nuo importo muito pagal Reglamento (EB) Nr. 1186/2009 23 straipsnio 1 dalį arba 25 straipsnio 1 dalį, išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaracijos pripažinimu negaliojančia;
- joms netaikomi draudimai arba apribojimai ir
- joms netaikomas joks kitas Sąjungos teisės aktuose nustatytas specialusis formalumas, kurį muitinė privalo taikyti (pvz., akcizais apmokestinamos prekės, patenkančios į

[15] Išimtinė laikinoji padėtis (iki 2021 m. spalio 1 d.) pagal SMK DA 141 straipsnio 3 dalį, taikoma nepristatytų pašto siuntų, kurios buvo deklaruotos išleidimui į laisvą apyvartą įforminti, grąžinimui. Remiantis SMK ĮA 220 straipsnio 2 dalimi laikoma, kad ši deklaracija nebuvo pateikta.

Direktyvos 2020/262/ES taikymo sritį, arba ne Sąjungos prekės, kurioms buvo taikytos muitinio sandėliavimo, laikinojo įvežimo perdirbti, laikinojo įvežimo procedūros, kurios buvo laisvojoje zonoje arba laikinai saugomos ir yra reeksportuojamos).

Pirmoji sąlyga apima tuos atvejus, kai išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaraciją pateikęs deklarantas, remdamasis šia deklaracija, pagal SMK DA 148 straipsnio 3 dalį prašo grąžinti PVM (pvz., prekės grąžinamos). Šios prekės vis tiek gali būti eksportuojamos, jas išvežant iš ES muitų teritorijos, jei jų vertė neviršija 150 EUR. Pašto paslaugų teikėjas grąžina prekes pagal atitinkamas PPS taisykles, naudodamas S10 brūkšninį kodą. Jei grąžinimui suteikiamas naujas S10 brūkšninis kodas, jis pašto sistemoje turi būti kryžmiškai susiejamas su siuntinio, kurio nebuvo galima pristatyti, S10 brūkšniniu kodu. Pašto paslaugų teikėjo IT sistemoje turi būti prieinami duomenys, įrodantys, kad grąžintos buvo tos pačios prekės, kurios buvo išleistos į laisvą apyvartą, jei būtų atliekamas auditas, ir jie turi būti pateikiami muitinei jos prašymu.

Vis dėlto, kaip nustatyta SMK DA 142 straipsnio b punkte, jei ši vertės riba viršijama, eksportuoti pašto siuntose esančių prekių, dėl kurių pateiktas prašymas grąžinti muitą arba kitus privalomuosius mokėjimus, jas išvežant iš ES muitų teritorijos, negalima. Todėl reikia pateikti elektroninę eksporto deklaraciją.

b) Verčių ribų nustatymas

Pašto siuntų vertė nurodoma formoje CN 22 / CN 23. Tai atitinka statistinę vertę, nurodytiną eksporto deklaracijos duomenų elemente 99 06 000 000.

4.2.2. Pašto siuntų eksportavimo procesas

a) Eksporto ir išvežimo muitinės įstaigų nustatymas

SMK ĮA 329 straipsnio 7 dalies nuostatos taip pat gali būti taikomos, jei pašto paslaugų teikėjas veža prekes iš Sąjungos muitų teritorijos pagal vieną vežimo sutartį. Šioje situacijoje deklaranto prašymu išvežimo muitinės įstaiga yra ta muitinės įstaiga, kurios kompetencijai priklauso vietos, kurioje prekės perimamos pagal vieną vežimo sutartį, priežiūra.

Išimtiniais atvejais gali būti taikoma SMK ĮA 221 straipsnio antra pastraipa.

Pašto srauto transporto dokumentas yra forma CN 37 (žemės paštas) / CN 38 (oro paštas) / CN 41 (vežimas oro keliu), kuria pasikeičia pašto paslaugų teikėjas ir vežėjas. Šioje formoje aprašomos visos į siuntą įtrauktos taros. Paskui, remiantis lydraščiu (PREDES), galima nustatyti sąsają su vieneto lygmeniu.

b) Muitinės formalumai, kurie laikomi atlikti SMK DA 141 straipsnio 4 dalyje nurodytu veiksmu

Pašto siuntose esančių prekių išvežimas laikomas eksporto deklaravimo veiksmu; pagal SMK ĮA 218 straipsnį jis apima šiuos formalumus:

a) prekių pateikimą muitinei pagal SMK 267 straipsnį;

b) muitinės deklaracijos priėmimą, kurį muitinė atlieka pagal SMK 172 straipsnį;

c) prekių išleidimą, kurį muitinė atlieka pagal SMK 194 straipsnį.

c) Atleidimas nuo pareigos saugos ir saugumo tikslais pateikti išankstinę išvežimo deklaraciją

Pagal SMK DA 245 straipsnio 1 dalies d punktą nereikalaujama pateikti išankstinės išvežimo deklaracijos dėl prekių, kurios vežamos pagal PPS konvenciją.

d) Elektroninių pranešimų mainai tarp pašto tarnybų

Nuo 2021 m. pagal PPS konvenciją bus reikalaujama, kad visos pašto srautu vežamos prekės būtų deklaruojamos teikiant ITMATT elektroninius pranešimus, jei vienetas laikomas preke ir kai reikia pateikti muitinės deklaraciją. Šios pareigos bus nustatytos dėl visų tipų pašto siuntų.

4.2.3. Pašto siuntų reeksportavimas

Pagal SMK 270 straipsnį reeksportas taikomas ne Sąjungos prekėms, kurioms buvo taikoma muitinio sandėliavimo, laikinojo įvežimo perdirbti, laikinojo įvežimo procedūros arba kurios buvo laisvojoje zonoje ar laikinai saugomos. Dėl grąžinimo pažymėtina, kad dauguma MVS yra išleidžiamos į laisvą apyvartą ir turi Sąjungos statusą, todėl negali būti reeksportuojamos. Vienintelė išimtis taikoma į SMK ĮA 220 straipsnio taikymo sritį patenkančioms mažos vertės pašto siuntoms pereinamuoju laikotarpiu, vėliausiai iki sistemos ICS2 1 versijos įdiegimo laikotarpio pabaigos, t. y. iki 2021 m. spalio 1 d.

4.3. SKUBIOS SIUNTOS

4.3.1. Eksporto deklaravimo kitu veiksmu taikymo sritis

a) Teisinis pagrindas

Skubiose siuntose esančios prekės, kurių vertė neviršija 1 000 EUR ir kurios nėra apmokestinamos eksporto muitu, gali būti deklaruojamos eksportui įforminti kitu veiksmu

(SMK DA 140 straipsnio 1 dalies d punktas ir 141 straipsnio 4a dalis). Skubiose siuntose esančių prekių eksportas kitu veiksmu gali būti vykdomas neatsižvelgiant į transporto rūšį.

Pagal SMK 267 straipsnį šios prekės laikomos deklaruotomis eksportui įforminti, jas pateikiant išvežimo muitinės įstaigai, jei transporto dokumento ir (arba) sąskaitos faktūros duomenys yra prieinami ir priimtini muitinei (SMK DA 141 straipsnio 4a dalis). Šio pateikimo tikslu skubių siuntų vežėjas gali, jei tai priimtina muitinei, ne pateikti šiuos duomenis pranešime, bet sudaryti sąlygas muitinei susipažinti su duomenimis jo apskaitos registruose.

Skubiose siuntose esančių prekių deklaravimas kitu veiksmu galimas tokiomis pat sąlygomis, kokios taikomos pašto siuntose esančioms prekėms, kaip nurodyta SMK DA 142 straipsnyje:

- dėl prekių nėra pateikta prašymo grąžinti muitą ar kitus privalomuosius mokėjimus, išskyrus atvejus, kai toks prašymas susijęs su prekių, kurios atleidžiamos nuo importo muito pagal Reglamento (EB) Nr. 1186/2009 23 straipsnio 1 dalį arba 25 straipsnio 1 dalį, išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaracijos pripažinimu negaliojančia;
- prekėms netaikomi draudimai arba apribojimai;
- prekėms netaikomas joks kitas Sąjungos teisės aktuose nustatytas specialusis formalumas, kurį muitinė privalo taikyti (pvz., akcizais apmokestinamos prekės, patenkančios į Direktyvos 2020/262/ES taikymo sritį, arba ne Sąjungos prekės, kurioms buvo taikytos muitinio sandėliavimo, laikinojo įvežimo perdirbti, laikinojo įvežimo procedūros, kurios buvo laisvojoje zonoje arba laikinai saugomos ir yra reeksportuojamos).

Remdamasi viena vežimo sutartimi muitinė turi galimybę patikrinti, ar siunta buvo galutinai išvežta iš ES teritorijos. Prireikus tai galima išsiaiškinti atliekant auditu pagrįstą tikrinimą.

Pagal pirmąją sąlygą grąžinamose skubiose siuntose esančios prekės, kurių vertė neviršija 150 EUR, gali būti eksportuojamos deklaruojant kitu veiksmu (pateikiant muitinei). Visos kitos skubios siuntos (didesnės kaip 150 EUR vertės), dėl kurių pateiktas prašymas grąžinti muitą, turi būti deklaruojamos eksportui įforminti, pateikiant elektroninę muitinę deklaraciją.

Gavėjui atsisakius priimti siuntą, skubių siuntų vežėjas grąžina ją siuntėjui, priskyręs jai naują HAWB numerį, kryžmiškai susietą su senuoju HAWB numeriu. Šiuo procesu muitinei sudaromos reikiamos sąlygos patikrinti, ar šios siuntos buvo fiziškai išvežtos iš ES muitų teritorijos, kad muitinė, gavusi importo muitinės deklaraciją pateikusio deklaranto prašymą, pagal SMK DA 148 straipsnio 3 dalį galėtų pripažinti šią deklaraciją negaliojančia ir, jei taikoma, grąžinti PVM. Šis auditu pagrįstas tikrinimas gali būti atliekamas skubių siuntų vežėjų stebėjimo ir sekimo sistemose.

4.3.2. Proceso aprašymas (SMK DA 141 straipsnio 4a dalis)

a) Muitinės įstaigų, kurių kompetencijai priklauso įforminti eksportą ir išvežimą, nustatymas

Šiuo atveju taip pat taikomos išvežimo įstaigos nustatymo bendrosios taisyklės. Pagal SMK ĮA 329 straipsnio 7 dalį ir atsižvelgiant į tai, kad išvežimo vietos muitinės įstaigoje iš esmės nereikia atlikti jokių formalumų, prekės galėtų būti pateikiamos tai muitinės įstaigai, kurios kompetencijai priklauso vietos, kurioje prekės perimamos pagal vieną vežimo sutartį, priežiūra, su sąlyga, kad prekės iš Sąjungos muitų teritorijos bus išvežtos oro transportu. Ši muitinės įstaiga yra išvežimo muitinės įstaiga ir taip pat gali įsisteigusi šalies viduje.

Jei skubiose siuntose esančios prekės iš ES muitų teritorijos išvežamos kelių transportu, vienos vežimo sutarties naudoti negalima. Šiuo atveju taikomos dvi toliau aprašytos galimybės.

1. Prekes galima deklaruoti pagal SMK DA 141 straipsnio 4a dalį, jas pateikiant išvežimo muitinės įstaigai. Vis dėlto šio konkretaus skubių siuntų pateikimo išvežant pranešimo duomenys ES lygmeniu nėra apibrėžti, todėl skubių siuntų vežėjams gali būti sudėtinga įgyvendinti duomenų reikalavimus / sistemas / praktiką, kurie taikomi visose įvairiose Sąjungos pasienio muitinės įstaigose, ypač tose, kurios yra (arba bus) labai automatizuotos remiantis pagrindiniu registracijos numeriu (MRN).

2. Prekės gali būti deklaruojamos eksportui įforminti kitu veiksmu (pateikimo veiksmu; SMK DA 141 straipsnio 4a dalis) vidaus muitinės įstaigoje ir ta pati vidaus įstaiga gali patvirtinti prekių išvežimą, jei joms – jei tai įmanoma – iškart taikoma tranzito procedūra, geriausia naudojantis NCTS. Šiuo atveju tranzito išvykimo įstaiga būtų laikoma eksporto procedūros išvežimo įstaiga pagal SMK ĮA 329 straipsnio 5 arba 6 dalį ir į sienos perėjimo punktą atvežtoms prekėms būtų taikoma tranzito deklaracija, todėl palengvinamas jų išvežimas iš Sąjungos muitų teritorijos. Šiuo atveju pagal SMK DA 245 straipsnio 1 dalies g punktą išankstinės išvežimo deklaracijos pateikti nereikalaujama.

NB: SMK ĮA 329 straipsnio 5, 6 ir 7 dalyse aprašyti prekių išvežimo patvirtinimo vidaus muitinės įstaigoje metodai gali būti taikomi neatsižvelgiant į prekių vertę, bet dėl prekių, kurių vertė viršija 1 000 EUR, reikia pateikti oficialią eksporto deklaraciją, kaip išankstinę išvežimo deklaraciją, kurioje pateikti duomenys, būtini rizikos analizei, siekiant užtikrinti saugumą ir saugą.

Muitinės įstaiga, kurios kompetencijai priklauso įforminti prekėms eksporto procedūrą, nustatoma pagal SMK ĮA 221 straipsnio 2 dalies pirmą ir antrą pastraipas ir gali būti viena iš šių:

1) muitinės įstaiga, kurios kompetencijai priklauso vietos, kurioje įsisteigęs eksportuotojas, priežiūra;
2) muitinės įstaiga, kurios kompetencijai priklauso vietos, kurioje prekės supakuojamos arba pakraunamos eksportuoti, priežiūra;
3) kita atitinkamos VN muitinės įstaiga, kuri dėl administracinių priežasčių yra kompetentinga vykdyti eksportą;

4) muitinės įstaiga, kurios kompetencijai priklauso išvežimo vietos priežiūra.

b) Muitinės formalumai, kurie laikomi atlikti deleguotojo akto 141 straipsnio 4a dalyje nurodytu veiksmu

Prekių pateikimas laikomas muitinio deklaravimo veiksmu; pagal SMK ĮA 218 straipsnį jis apima šiuos formalumus:

a) prekių pateikimą muitinei pagal SMK 267 straipsnį;

b) muitinės deklaracijos priėmimą, kurį muitinė atlieka pagal SMK 172 straipsnį;

c) prekių išleidimą, kurį muitinė atlieka pagal SMK 194 straipsnį.

c) Atleidimas nuo pareigos saugos ir saugumo tikslais pateikti išankstinę išvežimo deklaraciją

SMK DA 245 straipsnio 1 dalies g punkte nustatyta, kad dėl eksporto siuntų, kurių vertė neviršija 1 000 EUR ir kurios nėra apmokestinamos eksporto muitu, jei jos deklaruojamos eksportui įforminti kitu veiksmu, nereikalaujama pateikti išankstinės išvežimo deklaracijos.

d) Kokie duomenys turi būti prieinami?

Pagal SMK DA 141 straipsnio 4a dalį muitinei turi būti prieinami ir priimtini transporto dokumento ir (arba) sąskaitos faktūros duomenys.

SMK sistemoje nėra nustatyta bendro duomenų rinkinio, kuris būtų taikomas prekių pateikimui kitu veiksmu tuo atveju, prekės eksportuojamos skubiose siuntose. Duomenų reikalavimus nustato nacionalinės muitinės. Šie reikalavimai gali apimti pirmiausia transporto dokumente pateikiamus duomenis (HAWB: siuntėjas (eksportuotojas), vardas, pavardė (pavadinimas) ir adresas; gavėjas (t. y. importuotojas), vardas, pavardė (pavadinimas) ir adresas; prekių aprašymas, vertė, pakuočių skaičius ir svoris. Dėl grąžinamų siuntų taip pat reikia pateikti importo deklaracijos nuorodą ir (arba) importo HAWB.

e) Kada duomenys turi būti prieinami muitinei?

Kad būtų galima vykdyti muitinę priežiūrą, prekės turi būti pateikiamos (t. y. turi būti užtikrinama, kad duomenys būtų prieinami muitinei), prieš išvežant prekes iš ES muitų teritorijos.

f) Ypatingi atvejai

→ *Netiesioginis eksportas*

Jei vykdomas netiesioginis eksportas per kitos valstybės narės oro uostą, pagal SMK ĮA 333 straipsnio 6 dalies b punktą muitinė fizinėje išvežimo iš ES vietoje gali prašyti skubių siuntų vežėjo pateikti vienos transporto sutarties kopiją.

5. MUITINĖS DEKLARACIJOS PRIPAŽINIMAS NEGALIOJANČIA

5.1. Bendroji informacija

Prekių grąžinimas yra tipinis e. prekybos aspektas. Prekės gali būti grąžinamos nepristatytos todėl, kad nerastas adresatas, arba todėl, kad adresatas tiesiog atsisakė perimti prekes. Nepaisant tų atvejų, kai su PVM atsiskaitoma pagal IOSS pirkimo metu, įsigaliojus naujosioms e. prekybai taikomoms PVM taisyklėms ir vartotojams susidūrus su papildomomis (PVM ir galimų paslaugų mokesčių) mokėjimo pristatant prekes prievolėmis, gali padaugėti tokių atvejų, kai gavėjas siuntos atsisakys.

Iki sistemos ICS2 1 versijos įdiegimo laikotarpio pabaigos pašto siuntose esančioms prekėms, kurios pagal SMK DA 141 straipsnio 3 dalį buvo deklaruotos išleidimui į laisvą apyvartą įforminti kitu veiksmu (t. y. ne IOSS arba pagal PVM specialių procedūrų schemas), išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaracijos nereikia formaliai pripažinti negaliojančia (SMK ĮA 220 straipsnio 2 dalis, kaip paaiškinta toliau 5.3 skirsnyje).

Vis dėlto numatoma, kad dauguma atsisakymo atvejų nepateks į šią kategoriją ir dėl jų reikės oficialaus elektroninių muitinės deklaracijų pripažinimo negaliojančiomis pagal SMK DA 148 straipsnio 3 dalį. Todėl, siekiant sumažinti poveikį muitinės administracijai ir ekonominės veiklos vykdytojams, pateikiantiems muitinės deklaracijas vartotojų interesais, deklaracijų pripažinimas negaliojančiomis turi būti pagrįstai paprastas procesas, kuris neužkrautų neįveikiamo darbo krūvio muitinės administracijai ir labai netrikdytų kasdienės įmonių veiklos.

Išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaracijos pripažinimas negaliojančia pirmiausia bus aktualus naudojantis specialiomis procedūromis ir standartiniu PVM surinkimo mechanizmu. Pagal specialių procedūrų schemą pašto paslaugų teikėjams, skubių siuntų vežėjams ir tarpininkams muitinėje (t. y. šia schema besinaudojantiems asmenims, jei jie pateikė prekes muitinei) tenka pareiga sumokėti muitinei arba mokesčių institucijai tik tą importo PVM, kurį jie yra faktiškai surinkę iš gavėjo (t. y. importuotojo).

Prekes, kurių nebuvo galima pristatyti arba kurių gavėjas (t. y. importuotojas) atsisakė, reikės grąžinti pagal naują transporto sutartį (naują pašto siuntų S10 brūkšninį kodą ir naują skubių siuntų HAWB numerį), pateikiant kryžminę nuorodą į importui naudotą transporto dokumentą (pašto siuntų S10 brūkšninį kodą ir skubių siuntų HAWB numerį), o kad išnyktų

pareiga sumokėti PVM, išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaracija turi būti pripažinta negaliojančia.

Jei gavėjas (t. y. importuotojas) pirminę pristatytą siuntą priėmė, bet paskui nusprendžia ją grąžinti, procesas priklausys nuo to, kaip vartotojas nusprendžia organizuoti grąžinimą, ir nuo atitinkamoje valstybėje narėje taikomos su prašymu grąžinti PVM susijusios tvarkos. Prašymas grąžinti PVM grindžiamas išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaracijos pripažinimu negaliojančia pagal SMK DA 148 straipsnio 3 dalį.

5.1. Teisės nuostatos

Muitinės deklaracijos pripažinimas negaliojančia yra kompetentingos muitinės atliekamas teisinis aktas, vykdomas atsižvelgiant į pagrįstą deklaranto prašymą ir remiantis pagal SMK 22 straipsnį priimtu muitinės sprendimu.

Priimta muitinės deklaracija gali būti pripažįstama negaliojančia tik konkrečiais SMK 174 straipsnyje nurodytais atvejais.

Priimtą muitinės deklaraciją galima pripažinti negaliojančia dviem atvejais:

- jei muitinė leidžia iškart pateikti prekes pagal kitą muitinės procedūrą arba
- jei muitinė pripažįsta, kad dėl specialių aplinkybių pateikti prekes pagal šią procedūrą nebėra pagrįsta.

Bet kuriuo iš šių atvejų, jei muitinė deklarantui pranešė apie savo ketinimą patikrinti prekes, muitinės deklaracija negaliojančia pripažįstama atlikus šį patikrinimą.

Tam tikrais atvejais prašymas pripažinti muitinės deklaraciją negaliojančia gali būti pateikiamas išleidus prekes. Taip gali būti, pvz., e. prekybos prekių atveju, remiantis SMK DA 148 straipsnio 3 dalimi. Šiuo atveju prašymas pripažinti išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaraciją negaliojančia turi būti pateikiamas per 90 dienų nuo jos priėmimo.

5.2. Procesai ir formalumai

Muitinės deklaracijos pripažinimo negaliojančia procesas priklauso nuo muitinės deklaracijos rūšies.

a) Deklaravimas kitu veiksmu

Jei pašto siuntoje esančios prekės deklaruojamos išleidimui į laisvą apyvartą įforminti kitu veiksmu, taikoma SMK ĮA 220 straipsnio 2 dalis ir oficialaus prašymo pripažinti muitinės deklaraciją negaliojančia pateikti nereikia. Šiuo atveju laikoma, kad muitinės deklaracija nebuvo pateikta ir laikoma, kad prekės toliau laikinai saugomos, kol yra sunaikinamos, reeksportuojamos arba kitaip perleidžiamos pagal SMK 198 straipsnį.

b) Muitinės deklaracija

Jei buvo pateikta oficiali elektroninė išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaracija, bet prekių nebuvo galima pristatyti, kompetentingai muitinei reikia pateikti oficialų prašymą pripažinti deklaraciją negaliojančia. Pripažinti ją negaliojančia būtina, kad išnyktų importo PVM skola. Šiuo atveju prekės grąžinamos remiantis nauja transporto sutartimi, kurioje pateikta kryžminė nuoroda į importuojant prekes naudotus S10 brūkšninį kodą (pašto siuntų) ir HAWB numerį (skubių siuntų). Siekiant pateikti prekių eksporto įrodymą, muitinei teikiamame pagrįstame prašyme reikia nurodyti naują transporto dokumento numerį.

Kadangi pašto ir skubiose siuntose esančios mažos vertės prekės gali būti grąžinamos pagal eksporto deklaraciją kitu veiksmu, t. y. nepateikiant oficialios standartinės eksporto deklaracijos, muitinė gali prašyti, kad veiklos vykdytojas pateiktų kitą prekių išvežimo iš ES muitų teritorijos įrodymą. Atsižvelgdama į šį įrodymą, muitinė priima sprendimą dėl išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaracijos pripažinimo negaliojančia.

Pripažinus šią deklaraciją negaliojančia ir atsižvelgiant į nacionalines įgyvendinimo taisykles, gali būti taikoma ši su PVM susijusi tvarka:

→ vartotojas gali reikalauti jį grąžinti iš prekių tiekėjo /elektroninės sąsajos, jei buvo naudojamasi IOSS; arba
→ jei prekių nebuvo galima pristatyti gavėjui, specialiomis procedūromis besinaudojančiam asmeniui prievolės jį sumokėti neatsiranda; arba
→ jis gali būti grąžinamas deklarantui pagal standartinį PVM surinkimo mechanizmą, arba,
→ neatsižvelgiant į importuojant naudotą PVM surinkimo mechanizmą, jei prekes importuotojas atgal siunčia, jas gavęs, ir išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaracija pripažįstama negaliojančia pagal SMK DA 148 straipsnio 3 dalį.

5.3. Pripažinti deklaraciją negaliojančia prašantis asmuo (įskaitant atstovų funkciją)

Pagal SMK 174 straipsnį prašyti pripažinti muitinės deklaraciją negaliojančia gali tik deklarantas.

Importuojant MVS, paprastai gali susidaryti šios su deklarantu susijusios situacijos:

a) deklaraciją pateikia gavėjas (t. y. importuotojas) Europos Sąjungoje (savo vardu ir interesais);
b) deklaraciją pateikia tiesioginis atstovas (pvz., pašto paslaugų teikėjas, skubių siuntų vežėjas arba tarpininkas muitinėje) gavėjo (t. y. importuotojo) Europos Sąjungoje vardu ir interesais;
c) deklaraciją pateikia netiesioginis atstovas (pvz., pašto paslaugų teikėjas, skubių siuntų vežėjas arba tarpininkas muitinėje) savo vardu, bet gavėjo (t. y. importuotojo) Europos Sąjungoje interesais;

d) jei pašto paslaugų teikėjas / skubių siuntų vežėjas / tarpininkas muitinėje nenurodo, kad veikia kaip atstovas, laikoma, kad jis veikia savo vardu bei interesais, ir jam tenka visa atsakomybė kaip deklarantui, įskaitant tai, kad jis tampa PVM skolininku.

a ir b punktuose nurodytose situacijose deklarantas paprastai yra privatus asmuo, t. y. vartotojas Europos Sąjungoje. c punkto atveju deklarantu tampa netiesioginis atstovas.

Tais atvejais, kai prekių negalima pristatyti arba jei gavėjas (t. y. vartotojas Europos Sąjungoje) jų atsisako, kad išnyktų pareiga sumokėti PVM, išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaracija turi būti pripažinta negaliojančia. Deklarantas turi pateikti prašymą po prekių grąžinimo pagal naują transporto sutartį, kurioje pateikta kryžminė nuoroda į prekių importui taikytą transporto sutartį ir į veiklos vykdytojo apskaitos registruose esančią importo muitinės deklaraciją (pradinio siuntėjo adresą).

Asmenys, prašantys pripažinti išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaracijas negaliojančiomis, a–d punktuose aprašytose situacijose bus atitinkamai šie:

a) jei pristatyti prekių nepavyksta ir skubių siuntų vežėjas tikisi, kad vartotojas pateiks išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaraciją, bet šis asmuo atsisako perimti prekes, išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaracija nepateikiama, prekės toliau laikinai saugomos vežėjo patalpose ir reeksportuojamos kaip ne Sąjungos prekės. Šiuo (labiau teoriniu) atveju muitinės deklaracijų, kurias reikėtų pripažinti negaliojančiomis, nėra;

b) jei prekių buvo atsisakyta arba jų nebuvo galima pristatyti gavėjui ir išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaraciją buvo pateikęs pašto paslaugų teikėjas, skubių siuntų vežėjas ar pan., kaip tiesioginis atstovas, gavėjas (t. y. vartotojas Europos Sąjungoje) tikriausiai nenorės dalyvauti prašant pripažinti išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaracijos negaliojančia. Todėl, jei pagal įgaliojimo sąlygas atstovavimas taikomas visam muitinės deklaracijos gyvavimo ciklui (nuo deklaracijos parengimo ir pateikimo iki sprendimo dėl jos pripažinimo negaliojančia gavimo), prašyti pripažinti importo muitinės deklaraciją negaliojančia deklaranto (t. y. importuotojo) interesais gali (tiesioginis arba netiesioginis) atstovas;

c) šiuo atveju, jei prekių nebuvo galima pristatyti arba jei gavėjas jų atsisakė, netiesioginis atstovas tampa deklarantu, todėl gali prašyti pripažinti išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaraciją negaliojančia savo vardu;

d) jei pašto paslaugų teikėjas / skubių siuntų vežėjas / tarpininkas muitinėje nenurodo, kad veikia kaip atstovas, ir todėl laikoma, kad jis veikia savo vardu ir interesais, jis, kaip išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaraciją pateikęs deklarantas, gali prašyti pripažinti deklaraciją negaliojančia savo vardu.

5.4. Pagrįstam prašymui pripažinti deklaraciją negaliojančia taikomi duomenų reikalavimai

Prašyme pripažinti išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaraciją negaliojančia reikia pateikti įrodymus, kad prašomas veiksmas yra pagrįstas (pagrįstas prašymas).

Kita vertus, dėl labai didelių tikėtinų kiekių, būtina nustatyti mechanizmą, kuriuo būtų galima užtikrinti pagrįstą ir pakeliamą abiejų šalių (muitinės ir verslo) administracinę naštą.

Sąjungos muitinės kodekse nenurodytas įgaliojimas, pagal kurį įgyvendinimo reglamente reikėtų nustatyti konkrečias procedūrines muitinės deklaracijų pripažinimo negaliojančiomis taisykles. Vis dėlto programos Muitinė 2020 projekto grupė su mažos vertės siuntomis susijusių importo ir eksporto formalumų klausimais (PG MVS) yra nustačiusi kelis geriausios patirties pavyzdžius, kuriais remiantis būtų galima palengvinti masinį MVS išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaracijų pripažinimą negaliojančiomis. Vis dėlto pažymėtina, kad su deklaracijų pripažinimu negaliojančiomis susijusių formalumų ir procedūrų įgyvendinimas nustatomas nacionaliniu lygmeniu.

Šiuo tikslu, apibendrinant kelis prašymus, parengiamas vienas elektroniniu formatu teikiamas dokumentas, kuriame pateikiami šie duomenys:

- išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaracijos MRN;
- prašymo pateikimo priežastis (pvz., prekių nebuvo galima pristatyti dėl nežinomo adreso arba todėl, kad gavėjas jų atsisakė);
- prekių išvežimo įrodymas.

Muitinės priimtame sprendime turi būti pateikiama nuoroda į kiekvieną pateiktą prašymą, bet šis sprendimas gali būti parengiamas kaip vienas dokumentas.

1 PRIEDAS
MAŽOS VERTĖS SIUNTŲ IŠLEIDIMO Į LAISVĄ APYVARTĄ MUITINĖS DEKLARACIJOS NUO 2021 M. LIEPOS 1 D.

Deklaracija	B priede pateiktas duomenų rinkinys	Deklarantas	Teisinis pagrindas	Sandoriai	PVM surinkimo mechanizmas	Pereinamasis laikotarpis	Taikymo sritis
Tam tikrų mažos vertės siuntų išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaracija	H7	Bet kuris asmuo, nebent naudojamasi PVM specialių procedūrų schema	SMK DR 143a straipsnis.	C2C, B2C ir B2B	IOSS[16] Specialios procedūros[17] Standartinė surinkimo schema	Iki 2022 m. gruodžio 31 d. SD duomenų rinkiniai ir PLDA 9 priede nurodyta išsami MD	- Prekės, kurioms taikomas atleidimas nuo muitų pagal AMR 23 straipsnio 1 dalį arba 25 straipsnio 1 dalį - Prekėms netaikomi draudimai ir apribojimai - Muitinės procedūros kodas 40 00
Supaprastinta importo deklaracija (SD)	I1	Bet kuris asmuo / SD leidimo turėtojas	SMK 166 straipsnis	C2C, B2C ir B2B	IOSS[17] Specialios procedūros[17] Standartinė surinkimo schema	Iki 2022 m. gruodžio 31 d., PLDA 9 priedo A priedėlyje 7 lentelėje nurodytas duomenų rinkinys	Visos prekės
Išleidimo į laisvą apyvartą MD – išsamus duomenų rinkinys	H1	Bet kuris asmuo	SMK 162 straipsnis	C2C, B2C ir B2B	IOSS[17] Specialios procedūros[17] Standartinė surinkimo schema	Iki 2022 m. gruodžio 31 d., PLDA 9 priedo C1 priedėlyje H skiltyje nurodytas duomenų rinkinys	Visos prekės
Išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaracija, kai prekės siunčiamos paštu	H6	Pašto paslaugų teikėjas	SMK DA 144 straipsnis	C2C, B2C ir B2B	IOSS[17] Specialios procedūros[17] Standartinė surinkimo schema	Kitu veiksmu iki 2022 m. gruodžio 31 d.; taikoma 150,01–1 000 EUR vertės prekėms	- Prekės, kurių vertė neviršija 1 000 EUR - Prekėms netaikomi draudimai ir apribojimai - Netaikomos muitinės procedūros 42 / 63

[16] Taikoma tik B2C sandoriams.

2 PRIEDAS
Į ES IMPORTUOJAMŲ MVS SUJUNGIMAS

1 naudojimo atvejis
Keli skirtingų vartotojų užsakymai.
Visi užsakymai atitinka naudojimosi IOSS sąlygas.

Pradinė informacija

- IOSS užsiregistravęs (-usi) prekių tiekėjas / elektroninė sąsaja parduoda gaminius vienam tūkstančiui skirtingų vartotojų Europos Sąjungoje. Vidutinė pardavimo užsakymo vertė yra 25 EUR.
- Kiekvienam pardavimo užsakymui nustatyti jis (ji) priskiria sandorio identifikatorių (pvz., standartą ISO 15459-6 atitinkantį identifikatorių).
- Kiekvieną pardavimo užsakymą jis (ji) paima, supakuoja ir išsiunčia atskiruose transporto vienetuose. Kiekvienam transporto vienetui identifikuoti jis (ji) priskiria unikalų registracijos numerį (pvz., standartą ISO 15459-1 atitinkantį identifikatorių). Bendras su vienu tūkstančiu pardavimo užsakymų susijusių transporto vienetų skaičius yra 1 000.
- Siųsdamas (-a) kiekvieną pardavimo užsakymą ir susijusius transporto vienetus, visą susijusią atskiro pardavimo informaciją jis (ji) perduoda pardavimo užsakymus į ES vežančiam vežėjui. Ši informacija taip pat apima pardavimo užsakymą ir (kelis) susijusius transporto vienetų identifikatorius, taip pat taikomą IOSS PVM mokėtojo kodą.
- Šiuos 1 000 atskirų transporto vienetų per ES sieną juos vežantis vežėjas sudeda į vieną įvairiarūšį konteinerį.
- Bendra konteinerio pardavimo vertė yra 25 000 EUR (1 000 * 25 EUR).
- Su šiuo importu į ES susijusią deklaravimo procedūrą atlieka vežėjas.
- Įvežęs konteinerį į ES, vežėjas išskirsto jo turinį, kad atskiras MVS galėtų nuvežti numatytiems vartotojams / į paskirties šalis.

<u>Šį procesą būtų galima pavaizduoti taip:</u>

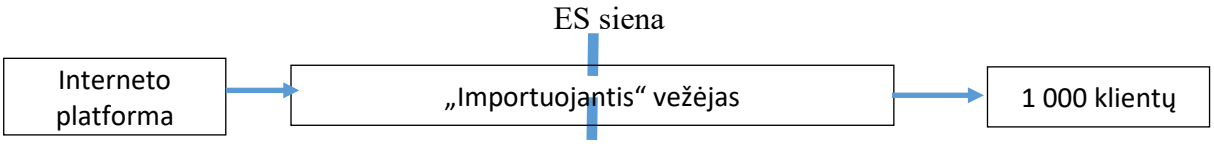

<u>Deklaravimo procesas</u>

1. *<u>Vežėjas deklaruoja muitinei atskirus pardavimo užsakymus (ir susijusius transporto vienetus)</u>* atskirose muitinės deklaracijose toje valstybėje narėje, kurioje prekės įvežamos į ES, naudodamas H7 duomenų rinkinį. Deklaruojant nurodomi galiojantis

prekių tiekėjo / elektroninės sąsajos IOSS PVM mokėtojo kodas ir pardavimo užsakymų bei transporto vienetų identifikatoriai. Pardavimo užsakymo identifikatorių reikia nurodyti duomenų elemente 12 08 000 000; transporto vieneto identifikatorių reikia nurodyti duomenų elemente 12 05 000 000; IOSS kodą reikia nurodyti duomenų elemente 13 16 000 000.

2. Valstybės narės muitinė tikrina kiekvieną atskirą (kiekvieno pardavimo užsakymo) deklaraciją.
3. Valstybės narės muitinė gali nuspręsti patikrinti kai kuriuos pardavimo užsakymus / transporto vienetus.
4. Visi kiti pardavimo užsakymai įforminami išleidimui į laisvą apyvartą ir pristatymui.

2 naudojimo atvejis
Keli skirtingų vartotojų užsakymai.
Sujungti skirtingų prekių tiekėjų / elektroninių sąsajų užsakymai.
Kiekvieno užsakymo vertė nesiekia 150 EUR ribos.
Kai kuriems užsakymams taikoma IOSS; kitiems užsakymams ji netaikoma.

Pradinė informacija

- Yra du skirtingi (-os) prekių tiekėjai / elektroninės sąsajos.
- *1 prekių tiekėjas* naudojasi schema IOSS, o *2 prekių tiekėjas* ja nesinaudoja.
- *1 prekių tiekėjas* parduoda šešiems šimtams vartotojų, o *2 prekių tiekėjas* – 400 vartotojų Europos Sąjungoje.
- Vidutinė pardavimo užsakymo vertė yra 25 EUR.
- Abu prekių tiekėjai kiekvienam pardavimo užsakymui priskiria unikalų identifikatorių (pvz., standartą ISO 15459-6 atitinkantį identifikatorių).
- Kiekvieną iš pardavimo užsakymų jie paima, supakuoja ir išsiunčia atskiruose transporto vienetuose.
  Kiekvienam vienetui jie priskiria unikalų identifikatorių (pvz., standartą ISO 15459-1 atitinkantį identifikatorių).
- Siųsdami kiekvieną pardavimo užsakymą ir susijusius transporto vienetus, visą susijusią atskiro pardavimo informaciją prekių tiekėjai perduoda pardavimo užsakymus į ES vežančiam vežėjui. Ši informacija taip pat apima pardavimo užsakymo identifikatorių ir (kelis) susijusius transporto vienetų identifikatorius, taip pat IOSS PVM mokėtojo kodą (jei taikoma).
- Bendras su vienu tūkstančiu pardavimo užsakymų susijusių transporto vienetų skaičius yra 1 000.
- Abi platformos pagrindiniam vežimui į Europą naudojasi to paties vežėjo paslaugomis.
- Šiuos 1 000 atskirų transporto vienetų per ES sieną juos vežantis vežėjas sudeda į vieną įvairiarūšį konteinerį.
- Bendra konteinerio pardavimo vertė yra 25 000 EUR (1 000 * 25 EUR).
- Su šiuo importu į ES susijusią deklaravimo procedūrą atlieka vežėjas.
- Įvežęs konteinerį į ES, vežėjas išskirsto jo turinį, kad atskiras MVS galėtų nuvežti numatytiems vartotojams / į paskirties šalis.

<u>Šį procesą būtų galima pavaizduoti taip:</u>

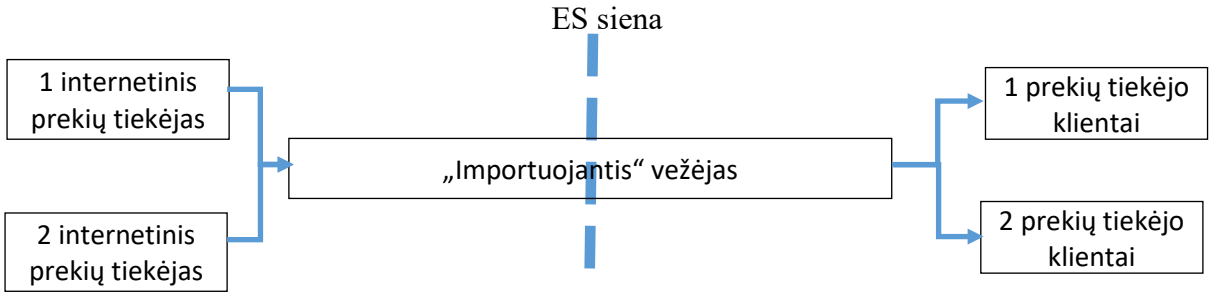

Deklaravimo procesas

Šių dviejų prekių tiekėjų / elektroninių sąsajų atžvilgiu vežėjas turi taikyti ***<u>skirtingą</u>*** deklaravimo procedūrą.

1. **<u>1 prekių tiekėjo atžvilgiu</u>** (šis tiekėjas naudojasi IOSS procedūra pagal pirmiau aprašytą naudojimo atvejį)
   a. Vežėjas deklaruoja muitinei atskirus 600 pardavimo užsakymų (ir susijusius transporto vienetus) atskirose muitinės deklaracijose toje valstybėje narėje, kurioje prekės įvežamos į ES.

   b. Deklaruojant nurodomas galiojantis 1 prekių tiekėjo IOSS PVM mokėtojo kodas ir pardavimo užsakymų bei transporto vienetų identifikatoriai. Pardavimo užsakymo identifikatorių reikia nurodyti duomenų elemente 12 08 000 000; transporto vieneto identifikatorių reikia nurodyti duomenų elemente 12 05 000 000; IOSS kodą reikia nurodyti duomenų elemente 13 16 000 000. Kiekviena deklaracija taip pat turi atitikti visus kitus muitinės deklaracijos, kurioje pateikiamas H7 duomenų rinkinys, reikalavimus.

   c. Valstybės narės muitinė tikrina kiekvieną atskirą (kiekvieno pardavimo užsakymo) deklaraciją.

   d. Valstybės narės muitinė gali nuspręsti patikrinti kai kuriuos pardavimo užsakymus / transporto vienetus.

2. **<u>2 prekių tiekėjo atžvilgiu (jis nesinaudoja IOSS)</u>** <u>galima taikyti specialias procedūras</u>

   a. Vežėjas deklaruoja muitinei atskirus pardavimo užsakymus (ir susijusius transporto vienetus) atskirose muitinės deklaracijose, naudodamas H7 duomenų rinkinį.

   b. Deklaruojant nurodomi pardavimo užsakymų (jei taikoma) ir transporto vienetų identifikatoriai.
   Pardavimo užsakymo identifikatorių reikia nurodyti duomenų elemente 12 08 000 000;
   transporto vieneto identifikatorių reikia nurodyti duomenų elemente 12 05 000 000.

c. Valstybės narės muitinė tikrina kiekvieną atskirą (kiekvieno pardavimo užsakymo) deklaraciją.

d. Valstybės narės muitinė gali nuspręsti patikrinti kai kuriuos pardavimo užsakymus / transporto vienetus.

e. Mažos vertės siuntos, kurias numatyta pristatyti į įvežimo valstybę narę, gali būti įforminamos įvežimo valstybės narės muitinėje. Mažos vertės siuntoms, kurias numatyta pristatyti į kitą valstybę narę, privaloma taikyti tranzito procedūrą, nes šias MVS galiausiai galima įforminti tik paskirties šalyje.

f. MVS vežamos į paskirties šalį pagal išorinio tranzito procedūrą.

g. Paskirties šalyje MVS įforminamos pagal šioje šalyje taikomą procedūrą.

h. Mokėtinas PVM sumokamas paskirties šalyje.

3. Visi pardavimo užsakymai ir transporto vienetai, kuriuos muitinė nurodė norinti patikrinti, laikomi vežėjo patalpose, kol bus užbaigtas patikrinimas.
4. Vežėjas gali vykdyti tolesnį pardavimo užsakymų ir transporto vienetų pristatymą, kai užbaigiamas patikrinimas ir pardavimo užsakymai įforminami.

Logistikos sumetimais transporto vienetai į IOSS ir ne IOSS prekes gali būti suskirstomi jau eksporto šalyje. Visoms prekėms (IOSS ir ne IOSS prekėms), kurios nėra siunčiamos į pirmąją įvežimo valstybę narę, taip pat gali būti taikoma išorinio tranzito procedūra ir jos gali būti deklaruojamos išleidimui į laisvą apyvartą įforminti jų galutinės paskirties vietos valstybės narės muitinėje.